

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, július 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérszikk: Léhaság.**
- A német invázió ellen.**
- A kínai bonyodalom.**
- Scheinberger Mór széljegyzetei.**
- Agyonlőtte a menyasszonyát.**
- A budapesti tolonczház botránya.**
- Gyermekrabló cseléd.**
- Mit csinálnak a nyaralók?**
- Pusztító vizáradás.**
- Czellővő színházi kritikusok.**
- A szocialistákról.**
- Tárcza: Megtorlás.** Irta: Titánia.
- Regény-Csarnok: Modern Ophélie.** Fordította: Liptai Imre.

Léhaság.

Arad, július 13.

Semmi se jellemzi jobban a mai kort, mint e szó. Akár merre tekintünk, mindenütt a szemünk elé ötlük; az emberek életmódján, az emberek szellemi és kézi alkotásán ott találjuk a maga teljes valóságában. Virit, mint a dupla mák; lehetetlen föl nem ismerni. Valószínűleg ennek is bacillusja van, mint a többi nyavalyának, amely járványosan lép fel és pusztítja az embereket. A léhaság is epidémikus betegség s akárcsak az influenza, a legújabb kor találmánya s kevés kivétellel végig megy mindenkin. Az erősebbek szerencsésen túl esnek rajta, hosszas főfájás után kigyógyulnak belőle, az utóhatás azonban senkinél se marad el és sokáig érezhető; a gyengébbek ál-

dozatul esnek s menthetetlenül bele vesznek.

A társadalom minden osztályánál rombaló hatással van, de a legzudarabbul hat az iparososztálynál, különösen a kisiparosnál, aki a keze munkája után kénytelen megélni. Es sajátságos éppen ez osztálynál fejlődött ki legerősebben ez a csuf nyavalya; itt uralkodik legnagyobb mérvben. A mindennapi élet tapasztalata száz meg száz jelenséggel és tanulsággal szolgál. Manapság eseményszámba megy, ha valaki valamit rendel, valamit készített s tökéletes munkát kap. A cipész olyan lábtyűt varr, hogy a tyukszem kiveri utána az ember lába ujjait s egész életére megnyomorodik, vagy a szegeket behagyja a talpban, avagy úgy tüzdeli össze, hogy egy hét múlva szétmálik az egész bőralkotmány. A szabó elszabja a szövetet s olyan öltözetet erőszakol megrendelőjére, amely hónalyban vág, a nyakon dörzsöl, szóval: kényelmetlen, rozsz. A pék süteményében mindennap talál sz valamit, ami nem bele való; a falon fatuskó, vagy a szobában repdeső házi állatok közül egy-egy kinőtt példányt, vagy zsákmadzagot, avagy czirokseprő és lószórszálat, vagy kulimászos deszkadarabot s ha e miatt szelid hangu panaszt emelsz: a jó iparos megsértődik és még neki áll fölebb. A könyvkötő fölcseréli legértékesebb könyved iveit, sőt az is megesik, hogy kötés közben egy-egy ivet ki is hagy. Tönkre teszi az egész

müvet, hanem azért a munka árért elküld és kitartóan zaklat. Fizetni kell, akár előbb, akár utóbb; manapság nem ajándékoz senki sem. S ha éppen vész is el követelés egyeseknél, az árakat már eleve úgy állapítják meg, hogy az elveszett pénzt megfizeti az, aki fizet. Az iparos csak akkor veszít, amikor léhasága miatt faképnől hagyják; megrendelőik nélkül marad s nem kell a munkája senkinek, bezárhatja a műhelyt és a boltot.

Számtalan példa áll előttünk, látjuk mindannyian, hogyan teszi tönkre a léhaság az embereket s olyan kevesen tudják levonni az eseményekből a konzekvenciát. Hja, a magyar ember a maga kárán szokott tanulni s amikor már megvan a kár, a legtöbb esetben későn érkezik az okulás. Mondjuk, hogy az iparos jó kiképzetetést nyer, érti a dolgát, noha ehhez is sok szó fér, a helyett, hogy a régiebb, jőnévű házaknál megmaradna munkásnak, tisztességes, becsületes segédnek; önállóság után vágyik s mindent elkövet, hogy a maga gazdája lehessen, Tessék csak a városon végig nézni a cégédtáblákat, amelyeket még a padlás lyukából is kidugdosnak; mennyi fölösleges önállóság, de mennyi! S mi lesz a legtöbb önálló iparosból? Először is ur! Beiratkozik a bicikliklubba meg egy csomó együletbe, asztaltársaságba. Mindenütt található csak az üzletben nem. A magukra hagyott segédek úgy dolgoznak, amint nekik tetszik,

TÁRCZA

Megtorlás.

Irta: Titánia.

— Stella! Add ide a kezéd. Ebben a homályban alig látlak. Nem tudom merre vagy! Ha ide ülnél egy percze az ágyam szélére! Jer ide!

— Megtiltotta az orvos!
— Tudom. De azért csak jöjj. Ne félj semmit. A sebem nem fáj. Hanem itt, itt belül — a lelkemben valami.

— Oh, hallgass! Hallgass!
— Nem Stella, nem. Tudom, hogy gyűlölsz, hogy utálsz, azt is tudom, hogy megéremdemlem. De lásd, holnap ilyenkor talán már kiterítve fekszem és akkor...

— Nem. Meg fogsz gyógyulni. Az orvos mondta. Csak légy csendesen. Ne izgasd magad.

— Istenem! Nem hallgatsz reám! Csak tudnám merre vagy, hol ülsz? Csak láthatnálak! De ez a homály itt köröskörül! Nem látok semmit.

— Itt vagyok az ablak mellett. Várj, odamegyek.

Lassan, ingadozó, fáradt léptekkel közeledett a sápadt nő az ágyhoz.

— Be jó, hogy itt vagy, — susogta a férfi, mialatt mohón szegezte tekintetét a szép szenvedő arcra — most már látlak is. De na-

gyon fáradt lehetsz, sápadt vagy. Hány éjszákát töltöttél itt mellettem álmatlanul? Nem szólsz? No jó, nem kérdelem. De ülj le.

A nő leült.

Egy ideig csend volt, aztán ismét a férfi szólalt meg:

— Most olyan erősnek érzem magam! Beszélhetek. Mindent tudsz Stella?

A nő egy percze megrezzent, aztán hallgatagon bólintott a fejével.

— Ki mondta! Honnan tudod?

— Az ujságokból!

— Azokra ne adj! Nagyitják a dolgot. Tudom, azt irták, hogy egy régi viszony. Ne hidd Stella, nem igaz! Mindössze is csak három hónap óta ismerem. És azóta is csak úgy — tisztességes módon. Kaczer nő, mint mind az ő fajtájabeli. Nem volt semmi köztünk, igazán nem. Kissé udvaroltam neki, — csak úgy felületesen, léhaságból. És ő is — csak mókázott Tréfa volt az egész, semmi egyéb.

— Elhiszem.

— Hogy ide fejlődött a dolog, ki tehet róla? Egyedül csak az a fickó az oka. Oly követelőleg lépett fel, sértő kifejezéseket használt velem szemben. Felforr a vérem a bántalmakra és — és — hát megverekedtünk. Tulajdonképen semmi ez az egész. De azért vess meg. Ilyen asszonyt mellőzni, mint a milyen te vagy, halálos bűn!

— Ne gondold erre, csak meggyógyulj.

— Es megbocsátasz?

— Igen. Sőt többet teszek. Visszaadom a szabadságodat.

— Stella!

— Nohát nem. Együtt maradunk és boldog életet fogunk élni — mondta a nő jéghideg hangon — csak maradj nyugodt.

— Nem ámitás ez? Igazán mondd?

— Igazán.

— Esküdj meg!

— Ne kívánd!

— De igen. Esküdj meg arra, hogy megtartod ígéretedet.

— Legyen tehát! Esküszöm.

— Köszönöm. Most nyugodt vagyok. Oh nem is hiszed, hogy furdalt a lelkiismeret! De megérdemeltem. Megérdemeltem.

— Ne izgasd magad!

— Nem, most már nem. Hiszen boldoggá tettél! Igazán azt mondta az orvos, hogy meggyógyulok?

— Igazán. Erre is megesküdjem?

— Ne. Elhiszem, szívesen elhiszem! Uj

életet fogunk kezdeni Stella. Itt hagyjuk a várost, a hol annyi a bűn, a kísértés! Elrejtőzünk a mi édes kis paradicsomunkban. Igen? Bár soha se hagytuk volna el a mi kis falunkat! Milyen boldogan éltünk ott Stella, ugyebár? Emlékszel a mi mézesheteinkre? Milyen szép idők voltak azok, ugy-e? ... Miért nem felelsz? Sirsz? Hát ne beszéljünk róla. Majd meglátod, hogy minden ugy lesz megint, mint akkor volt. Boldogok leszünk ... Hová akarsz menni? Miért hagysz magamra? Maradj itt

gondolván magukban, ha a princípális a saját érdekeit nem tudja jobban képviselni és biztosítani, mi a manónak legyenek ők pápábbak a pápánál. Összetákolják a cipőt úgy, a hogy; csak éppen, hogy tessék-lássék; az öltönynek valót elszabdallják s összetákolják valahogy; a zsemlyetészta beledagasztják a piszkots akinek nincs inyére, tegyen róla, ha nem tetszik hagyja ott. A legtöbb ember ott is hagyja s akkor kövekezik a léhaság büntetése: az ipari pangás, a bukás. A híres önállóság, függetlenség befagy s a bukott iparos a végzett földesurral karonfogva megy a kataszterba. Együtt mennek hivatalt keresni. Ha még fiatal az ember, bedugják az atya érdemeiért, vagy kortes szolgálatainak honorálása czimén valami kis hivatalba, ahol éppen hónapról-hónapra megélhet; ha meg már megvénült s akkor éri utól a katasztrófa: elhelyezik avárosi szegényházba. Ez a léhaság vége.

Mindennap halljuk a kezdők dicsekedését, látjuk a léhaság virágzását; de halljuk egyuttal az epidémia előrehaladottabb állapotában sinlők keserves panaszkodását is. Nincs pénz, nem megy az üzlet! Nincs ám, mert a kártya, egylet, bicikli elvitte s nem megy az üzlet, mert senkinek sincs kedve szük, szeges cipőkben megnyomortani a lábát, elszabott ruhában szenvedni. Senkinek sincs kedve pénzéért a rövidet huzni s igazsága mellett kárt vallani. Oda megy mindenki, ahol jól kiszolgálják. S hogy jól kiszolgálhassa az iparos megrendelőit, elengedhetetlen szükség, hogy az üzletének rabja legyen; minden tudásával, minden erejével és idejével üzletének éljen. Ha aztán husz-harmincz évi lelkiismeretes, szorgalmas, becsületes munka után megszedte magát, akkor bezárhatja a műhelyt s mehet kaszinózni, kártyázni; nem fog se hivatalra szorulni, sem a szegényházban meghalni.

Minden ember annyit ér és olyan sort érdemél, amint érvényesülni tud s amilyen pozíciót biztosít magának. Elismerjük, hogy az életviszonyok sokkal nehezebbek manapság, mint voltak ezelőtt,

a régi jó időkben; de tagadhatatlan igazság és ezt bárkivel szemben is állítjuk s állításunk igazságát minden körülmények közt föntartjuk, hogy a szorgalmas, munkás, tisztességes, becsületes iparos a mai nehéz időkben is föntarthatja magát. Iparodjék minden ember hivatásának lelkiismeretesen megfelelni: teljesítse ki-ki kötelességét legjobb tudása és tehetsége szerint, legyen takarékos és előrelátó s akkor nem bukik el senki.

A munka és takarékos életmód e föld kerekességén mindenki számára biztosítja a mindennapi kenyeret. **Egy iparos.**

A német invázió ellen.

Budapest, július 13.

Lueger ur szemtelenkedése határtalan. Mindenki tudja ma már, hogy diszpolgárrá választását akként ünnepelte, hogy a bécsi községtagácsban határozatot hozatott, a melyben egyszerűen letöröltette Budapestet a magyar térképről és Ofen-Pesthet iratott oda hűséges sattlesei által. Quo usque tandem . . . ?

Erre a hepciázkodásra az első pillanatban mindenki felkaczagott Magyarországon. Lesz-e vajjon olyan magyar ember, a ki ezzel a czimzettel elfogadja a gyalázkodó osztrákok irkafirkáit? Nemde ez lehetetlen. S kiknek lesz több kellemetlenségük ezzel? Nemde az osztrákoknak, kereskedőknek, gyárosoknak, vállalatoknak, melyek portékaikkal eláraszttják Magyarországot? De lesz-e hatóság, mely Ofen-Pesth czimzésű levelet elfogad?

Hisszük, hogy nem akad ilyen hatóság Magyarországon. Budapest székesfőváros tanácsa már határozatba is hozta, hogy a hibás czimzésű osztrák leveleket felbontatlanul visszaküldi. De hiszen ezt Lueger ur előre tudhatta. Mit akart tehát? Kötekedni és boszszantani.

Hadd tudják meg a Lajtán innen, hogy Lueger ur, magyargyűlölete cseppet sem hagyott alább. Gyűlölete csak a feletti dühénél nagyobb, hogy él magyar, áll Buda még, ha Lueger ur féktelensége a Mont-Blancig is ér fel.

De ezzel a féktelenséggel szemben mi is

válaszolhatunk. Az egyik válaszra Szeged adott példát épen a minap. *Tiltakozzék a vidéki városok hazafias lakossága minden német invázió ellen.* Kergesse ki a német zengerájokat, de legalább is ne látogassa. Hasson oda, hogy azok más országokat boldogítsanak alantas művészetekkel.

Ugyanebből a szempontból csak helyeselni lehet a Budapesti Ujságírók Egyesületének azt az eljárását, hogy visszautasította az orfeumban játszó német színészeknek nem kért és nem igényelt „jótékonyzélú adományát, melyet az egyesületre szinte ráoktroynálni akart.

Sajnos de úgy van, hogy a germanizmus még mindig körülöttünk és közöttünk ólalkodik. Majdnem veszedelmesebb minden belső ellenségünknel. Addig legalább, a mig kereskedelmünk egy része még mindig német, a mig német lapjainknak nagy olvasóközönsége van, a mig a német lapok maguk is abban a hibában leledzenek, hogy a magyar városok neveit ők is németül írják, addig nekünk mindent el kell követnünk, hogy a magyarságot megmentsük a germanizmustól és mindenképpen védekeznünk kell, azoktól a veszedelmektől, a melyek a germanizmus tolkodásában rejlenek.

B.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

London, július 13. (Saj. tud. táv.) Roberts lord táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel: A burok tegnap elszánt támadást intéztek jobbszárnyunk ellen. Sajnálatlalt kell jelentenem, hogy sikerült elfoglalniok Nitralsnoeket, a melyet egy század szürke-skót, két ágyu és a lincolshirei ezrednek két százada tartott megszállva. A burok hajnalban támadtak ránk tulnyomó erővel, elfoglalták a szoroson uralkodó dombokat és gyilkos puskatüzélést kezdtek a kis őrségre. Nitralsnock körülbelül 18 mértföldnyire van Pretóriától, a rustenburgi összekötő vonalon. A harcz egész nap tartott. Segítségét küldtem embereimnek, de mielőtt a segítség megérkezett, az őrség meg volt verve és a skót lovasszázadnak nagy része az ellenség foglya lett, mert lovai kime-

Nem szeretek egyedül lenni. Mindjárt jobban érzem a szenvedésemet. Ne menj el!

— Csak az ablakot csukom be. Hűvösödni kezd . . .

— Stella! Stella!

— Nos?

— Beszéltél valakivel? Mintha hangokat hallottam volna! Jár valaki a kertben?

— Nem. Senki. Képzeldöl.

— De mintha suttognának. Te voltál?

— Nem, nem én!

— Hát ki? Egész világosan hallottam, hogy valaki megállt az ablak előtt és valamit mondott neked.

— Nem, ha mondom.

— Hát tedd be az ablakot és csavard fel a villanyt.

— Azonnal!

— De jöjj már!

— Itt vagyok. Kivánsz valamit?

— Világosságot! Ez a sötétség, ez olyan kellemetlen!

— A nagy világosság pedig ártalmadra van. Gyertyát gyujtok.

— Jó. No végre. Így már jobb. Lásd, most már egészen más színben látok mindent. Az imént — ne nevesd ki — olyan furcsa volt. Ugy tetszett mintha te suttogtál volna valakivel! Mintha te valakivel, a ki az ablak előtt állt, titkon beszélgettél volna. Milyen bolondság! A beteg ember olyan, mint a gyerek. Rémeiket lát a sötétben. Én is — egy percze — de nem, ki sem mondom . . .

— Nem akarsz aludni?

— Aludni? Miért?

— Mert fáradt vagy. Pihenj.

— Nem, nem akarok aludni. Nagyon jól érzem magam. Talán el akarsz hagyni?

— Nem, a világért sem.

— Azért! Add ide a kezéd. Miért ilyen hideg? Miért reszketsz? Valami bajod van?

— Nem, semmi.

— Stella! Nem hallod? Milyen különös! Mintha megint járna valaki a kertben.

— Nem hallok semmit.

— Lehetetlen. No most! Mintha kavicscsal dobták volna meg az ablakot.

— Oh dehogy! Képzeldöl. Lázás vagy.

— Nem. Egész tisztán hallottam. Itt valaki jár. Egy férfi. Es veled beszélt. Oh, jól hallottam. Neked van valakid. Te engem megcsalsz. Neked szere'öd van. Nyomorult, nyomorult!

— Az istenért! Mit mondasz?

— Hallod? Most megint! Ott áll az ablak előtt. Most köhécsel. Ez jeladás. Oh ti megcsaltatok. Ti engem elárultatok. Mig én itt fekszem veszélyes sebben — élet-halál közt — te azalatt a szeretőddel — Ah! . . .

— Az égre kérék, csillapulj! Örültség a miket mondasz! Itt nem jár senki. A kert üres.

— Hazudsz! Hazudsz! És tisztán látok. De jaj neked! Jaj neki! Megölöm! Megölöm e perczen! Hol az én pisztolyom! A pisztolyomat!

Kétségbeesett erővel emelkedett fel helyéről. A nő izgatottan fogta át mind a két karjával.

— György! Az istenért! Légy nyugodt! A sebed, György!

— Eh mit! Te elámítsz. Megcsalsz. De én nem hagyom magam. Azért sem: Boszut kell állanom rajtatok.

— s őrzöngő dühvel ugrott ki az ágyból. E perczen nyílt az ajtó és magas, feketeruhás, őszbevegült férfi alakja tünt fel a küszöbön.

— Orvos ur, az istenért, segítsen. Férfem . . .

Az orvos ijedten nézte a reszkető, kipirult férfit, a ki őrzöngő önkivületében darabokban szakgatta le melléről a köteléket.

Csak nehezen tudták lecsillapítani. Sa mikor már ágyba fektették is, izgatottan hadonászott a karjaival és fuldokló, rekedt hangján egyre kiabálta: Megölöm! Megölöm!

A sebláz — suttogta az orvos — jobb lesz, ha most magára hagyja. Örökké a párbaj forog a fejében. A kötelékei felszakadtak. Ez a nagy indulat-roham. Itt nincs többé segítség asszonyom.

— Az asszony kétségbeesetten tördelte a kezét.

— De hátha — mégis, óh Istenem!

— Nem. Nézzen csak ide! Ez már a vég.

A férfi ajkai elfehéredtek. Szemei üvegesedten meredtek a semmibe. Egyszer-kétszer sóhajtott. Majd hirtelen fuldokló köhögés tört ki ajkán. Feje lehanyatlott . . .

Az orvos csendesén helyezi vissza fejét a párnákra és a nőhöz fordul.

— Imádkozzék asszonyom! . . .

Csend van. Künn az ablak előtt álló orgona-fa ágait szenvedélyesen razzza meg a szél és oda-oda veri néha az ablaküveghez.

rültek. Azonkívül még 90 embert fogtak el a burok a lincolnshirei ezredből. A veszteségek jegyzékét még nem kaptam meg, de attól tartok, hogy *veszteségünk nagy*. Ugyanakkor megtámadták előőrsünket Derdepoortnál. A 7. testőrdragonos-ezred ügyesen tartotta sakkban az ellenséget, én pedig erre visszavontam tartalékesapatainkat. Nem lett volna talán nagy veszteségünk, ha csapataink az erdőben elrejtett bur csapatokat angoloknak nem nézték volna. *Smith-Dorien* tábornok *Krügersdorpnál* nagy veszteséget okozott a buroknak, *Buller* tábornok pedig harc után visszaverte azokat a burokat, a kik Paardokraalnál elpusztították a vasutat.

A kínai bonyodalom.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, július 13.

Egész Európa mozgósítva van. A hadsereget felszerelik, a parlamentek hiteletet szavaznak, a diplomácia folytonosan tanácskozik s lehet, hogy olyan események küszöbén állunk, a melyek felforgathatják az európai konstellációkat is.

A legutóbbi két nap reménysugárt keltezt a vén Európában. A legutóbbi táviratok szerint az angol követség még tartja magát és Csing tábornok, a Cungliyamen volt elnöke Tuan herceg ellen fordult és az európai követek mellett foglalt állást. Ha e hír igaz, ha nem a kínaiaknak eddig is tapasztalt ravaszságával van dolgunk, úgy némiképpen változnék a helyzet. Igaz, hogy a háborút ekkor sem lehetne elkerülni, de valószínűvé válik az az eshetőség, hogy valamelyes törvényes állapotot létrehozhatnak a nagy hatalmak. Ha Csing herceg és a Li-Hung-Csang, ez az egyetlen művelt és okos kínai diplomata őszintén állást foglal a boxerek és a felkelő kínai katonák ellen, megkönnyebbül az európai hadseregek dolga is és a megsértett hatalmasságoknak csupán az elégtétel szerzése válik kötelességükké.

Hogy az európai nagyhatalmak látják már a teljes egyetértés komoly szükségét, arra mutat egy kissé Oroszország magatartása is, a midőn a német hadsereget orosz vasutakon engedi utazni, de az egyetértés szükségét hangosan kiáltják a Tiencinből érkező jelentések, a melyek szerint az európaiak helyzete végtelen válságosra fordult.

Mai távirataink a következők:

A német hadak parancsnokai.

Berlin, július 13.

A Militer-Wochenblatt rendkívüli kiadásban közli a kelet-ázsiai expedíció parancsnokainak kinevezését. A kelet-ázsiai hadtest két gyalogdandárból (ezek mindegyike két-ezredből, minden ezred két zászlóaljából), továbbá egy lovasezredből, egy tábortűzérezredből, egy utász-zászlóaljából, műszaki és vonatcsapatokból áll. A hadtest parancsnoka *Lessel* altábornagy, a vezérkar főnöke *Gründel* alezredes, a gyalogdandárok parancsnoka *Gross-Schwarzhoff* vezérőrnagy és *Kettler* vezérőrnagy.

A kínaiak veresége.

London, július 13.

A Daily Telegraph jelenti Kantonból 11-iki kelettel: *Li-Hung-Csang* elhatározta, hogy Kantonban marad. Az az amerikai ágyunaszád, a melylyel Pekingbe kellett volna mennie, holnap ismét elmegy.

A Standardnak jelentik Sanghaiból 11-iki kelettel: Niucsvangból ideérkezett hírek szerint az ottani idegenek a boxerek és a kínai katonák támadásától tartanak. Azt jelentik különben, hogy egy orosz csapat Liaujiangnál, Mukdentől délre 40 mérföldnyire, megverte a kínaiakat.

Li-Hung-Csang részvéte.

Köln, július 13.

A meggyilkolt *Ketteler* bárónak a családja, mint a Kölnische Volkszeitungnak Münsterből jelentik, a kantoni német konzul közvetítésével részvéttáviratot kapott *Li-Hung-Csang*-tól.

Amerika hangulata.

Kanton, július 13.

A filadelfiai republikanus párt küldöttség útján értesítette *Mac Kinley* elnököt, hogy őt jelölje az elnökségre. *Mac Kinley* a küldöttség beszédére ezt válaszolta: Támogatni fogunk bármilyen becsületes valutát, megvédjük a Kínában lévő amerikai polgárok életét, dolgozni fogunk Kína békeért és jólétéért, megóvjuk a kínai szerződéses jogokat és biztosítani igyekszünk ott a kereskedelmi egyenjogúság elvét.

Német-orosz egyezkedés.

Szent-Pétervár, július 13.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint az orosz császár Vilmos császár megkeresésére megengedte, hogy a német csapatokat két hadtest erejéig orosz és szibériai vasutakon átszállítsák.

Az európaiak válságos helyzete.

London, július 13.

Tiencinből érkező távirati jelentések szerint az európaiak helyzete végtelenül válságosra fordult. Óriási baj, hogy a csapatok parancsnoksága nélkülözi az egységet.

A budapesti tolonczház botránya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 13.

A fővárosi rendőrség napokig keresett egy eltűntnek jelentett embert. Nem találta meg. Végre megkerült az illető — a rendőrség tolonczházából.

Hivatalos körökben erről az esetről beszélnek most fővárosszerte. Egy *Faludy* Oszkár nevű, uri családból származó ember napokkal ezelőtt eltűnt lakásáról, s mikor hozzátartozói már azt hitték, hogy büntény áldozata lett, s ott fekszik a Duna fenekén, tegnap megkerült, — de *félholtra verve*. Ruhája rongyos, inge nem volt rajta, haja és szakála fésületlen, egész teste csupa bűz és piszok. Dob-utcza 82. számú lakására egy rendőr kísérte. Az ismerősök megdöbbenek, mikor a végképpen elzüllött alakban Faludit ismerték fel. *Az arcza tele volt sebhelyekkel, jobb szeme valami ökölcspástól hatalmasan feldagadva*. Mikor kabátját levetette, hátán hatalmas vörösből kékbe játszó vastag vonalak voltak láthatók, *kegyetlen ütlegek nyomai*.

Keserves könyhullatás között mondta el Faludi, hogy ő most a tolonczházból jön. E hónap elsején éjjel a VII. kerület egy kávéházában volt, ahol azon az éjszakán a rendőrség razzitát tartott. Daczára annak, hogy tisztességesen volt öltözve, s hogy *a kávé igazolta őt, a rendőrség letartóztatta* s a VII. kerület kapitányságra hurcolta. Az éjszakát egy szűk ketrecben bűzös csirkefogók társaságában kellett eltöltenie.

Másnap reggel a kapitányság csavargás czímen 10 napi elzárásra ítélte. A beteg és kábult embert aztán betuszkolták a zöldremázolt tolonczkocsiba s elvitték a tolonczházba. A szerencsétlen ember csak másnap tért magához s fölfogta helyzetét. Mindig tisztos társaságban

forgott, soha büntetendő cselekményt el nem követett s ennek tudatában méltatlankodva tiltakozott a gonosz bánásmód ellen. Arra kérte őreit, hogy *értesítsék családját* helyzetéről. De kérelmét *megtagadták*. S miután másképpen nem tudott magán segíteni, levelet akart kicsempészni a tolonczházból, hogy értesitse hozzátartozóit.

De ezzel szegény nagyon pórul járt. A rendőrök megcsípték. Valami *hat rendőr rohanta meg a czingár, beteg embert s irtóztatóan elverték*. Addig ütötték, míg bele nem fáradtak. A verés következtében Faludi két napig ágyban betegen feküdt. Tegnap reggel járt le a tiz nap s Faludit szabadon bocsátották.

Most súlyos betegen fekszik lakásán.

Az eset — írja tudósítónk — a fővárosi tolonczház állapotára szomorú képet vet. Oly visszásságokról, oly rendetlenségekről, a hivatalos hatalommal való visszaélések oly tömegéről rántotta le a leplet a *Faludy*-ügy, hogy Budapest főkapitányságának erélye és hatalma oda már nem elég. Bele kell avatkozni a dologba *a belügyminiszternek és a kir. ügyészségnek is*.

A budapesti rendőrség ez ügyben ma a következő jelentést adta ki: A lapok ma megemlítették, hogy *Faludy* Oszkár volt üzletvezető eltűnt a lakásáról s a rendőri tolonczházban akadtak nyomára. A dolog úgy esett meg, hogy Faludit még e hó elején részegség miatt a 62. §. értelmében 8 napi elzárásra ítélték. Alig hogy kiszabadult, a dob-utcza 84. számú ház előtt találta egy rendőr botrányosan részegen éjjel 1 órakor, le nem írható kosztümben, teljes piszokkal telve. A rendőr bevitte mint lakás és foglalkozás nélküli csavargót a VII. ker. kapitánysághoz, s innen került a tolonczházba, ahol azután bemondta, hogy igen is van lakása, a dob-utcza 82. szám alatt. A részegségért 20 forintra ítélték, amely büntetést 2 napi elzárásra változtatták. A dologról, mikor az illető kijelentette, hogy van lakása, a dektívek arról meg is győződve, tudták azt a tolonczházzal, de akkor a lapok már megírták az esetet. Hogy valaki bántalmazta volna, egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Hogy pedig nem ok nélkül került a tolonczházba, bizonyítja az, hogy lakását nem mondta be, sőt foglalkozás nélküli embernek mondotta magát, amiért is első alkalommal lakás és foglalkozáskeresésre utasították. Az illető különben úgy látszik, elmebajos.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Csepürágók, operette.
Vasárnap: Délután: A pórul járt finánczkomiszárius, bohózat. Este: A görög rabszolga, operette.

* **Szentirmay Elemér a nyári színházban.** Vasárnap délután kerül színpadra a *Póruljárt fináncz komiszárius*, Szentirmay-nak a bachkor-szaktól vett életképe. Az előadásnak különös érdekességet kölcsönöz, hogy a hírneves szerző személyesen közreműködik a darab rendezésében. *Szentirmay* Elemér neve, mint dalköltő ma már az egész művelt világ előtt ismeretes és hangzatos. Gyönyörű szép dalait Amerikában, Angliában a hangversenyek műsorában is felveszik. Dalainak száma eddig is meghaladja az 500-at, melyek közt számtalan van olyan, amely átment egy nép vérébe, mint a szin-padi, hangversenytermi és a társadalmi életbe. Eredeti dalaihoz a szöveget is ő maga írja s így a dallam és a szöveg ő nála a legnagyobb bensőséggel olvad egybe. Mint író szintén sokoldalú tevékenységet fejt ki, valamint a mű-

vészeti, irodalmi és társadalmi téren is egyike azoknak, aki jelentékenyen befolyt s befoly a nemzeti kultúra fejlődésébe. Irt számos sikerült novellát s irodalmi, művészeti értekezést s néhány szindarabot, melyek között a vasárnap délután előadásra kerülő „Pórujárta fináncz-komiszárius“ a fővárosban 60 előadást ért el. A színpad számára több népszínműhöz szolgáltatott zenét, melyeknek dalai messze el vannak terjedve. Ki nem ösmerné széles e hazában a *Nótás Kata*, *Öregbéres*, *Ejjel az erdőn*, *Falu rossza*, *Sárga csikó*, *Piros bugyelláris* örökké szép, a magyar nép érzelmét, fájalmát és örömet hiven tolmácsoló dalait! — Urvendünk, hogy az illustis költő személyesen fog meggyőződni arról, hogy az aradi közönség mennyire tudja méltányolni istenáldotta tehetségét és költészetét.

A vasárnap délutáni bemutató előadáson a főbb szerepeket *Mezey Péter*, *Fenyéri Mór*, *Bácsné*, *Harmath Józsa*, *Tolnaié*, *Paláyi Lajos*, *Erczkövy Károly*, *Felhő Rózi* és *Hegyessi Gyula* játsszák.

* **„Az attasé apja“ a Vigszínházban.** A Vigszínház erősen készül a jövő szezonnra és programját erre nézve nagyrésztben már meg is állapította az igazgatóság. A programba felvett magyar darabok közt ott szerepel *Dálnoki Nagy Lajos*, Aradmegye alispánjának új vigjátéka, *Az attasé apja* is.

* **A népszerű operettek.** A *csepürágók* és *A görög rabszolga* melyek szombaton és vasárnap este színekerülnek, vetélkednek egymással a népszerűségben. A *görög rabszolga* bemutatója június 6-ikán volt és azóta hétszer került színre, most vasárnap lesz a nyolcadik előadás. A *csepürágók* fülbe-mászó dallamai először június 26-ikán csendültek meg az aradi és egyáltalában magyar színpadon. Azóta öt előadást ért meg Ganne operettje, mely erősen halad utána a népszerűségben angol versenytársának. Bizonyos, hogy a nyári évad végeig mindenik tulesik a tizes jubileumon.

* **Német színészek Lendvay Mártonnak.** A budapesti *Somossy*-mulatóban vendégszereplő német színészek ma délután megkoszorúzták *Lendvay Mártonnak* a nemzeti színház udvarán levő szobrát. A társaság egyik tagja *Gregori Ferdinánd* helyezte el a koszorút, lendületes beszédben méltatva *Lendvay* érdemeit. Beszédét így fejezte be:

— Köszöntünk, *Lendvay Márton!* Benned üdvözlünk a magyar művészetet.

* **Odry Lehel Buziáson.** „A fegyverek csatogása között elhallgatnak a muzsák.“ Ezt a latin közmondást a mi színházi nyelvünkön úgy variálhatni, hogy a góklerek és grand attrakciók között elnémul az opera. — Ezért kellett *Odry Lehelnek* a vándorbotot kezébe venni és idegen helyeken ének-művészetét érvényesítenie. *Buziásról* értesítenek bennünket, hogy f. hó 28-án az ottani Cursalonban *Odry Lehel*, és fia *Odry Árpád*, a debreczeni színház tagja hangversenyt rendeznek. A műsor szerint *Odry* egy *Loewe*-féle balladát, a *Bajazzo* opera prologját, és *Carmen Torrcadó*-dalát énekl. *Odry Árpád* pedig monológokkal fogja mulattatni a fürdőközönséget.

Agyonlőtte a menyasszonyát.

— A véletlenség tragédiája. —

Arad, július 13.

Megrendítő szerencsétlenség történt — mint lapunknak jelentik — a temesmegyei *Gattaja* községben. Egy fiatal legény véletlenségből gyilkosa lett a menyasszonyának, akivel csak a közeli napokban lett volna az egybekelése. Tréfálkozva fegyvert emelt a viruló fiatal leányra, miközben a vadászfegyver elsült és a szép, boldog menyasszony halálosan talá-
va, hang nélkül összerogyott.

A borzalmas tragédiáról tudósítónk a következőket jelenti:

Teleky István gattajai fiatal ember ellátogatott *Korody Veronához*, egy fiatal, viruló leányhoz, akivel jegyben járt. Már csak napok

választották el a két boldog fiataalt az esküvőtől és az utolsó napokat folyton együtt töltötte a szerelmes pár.

Egész délelőtt egymással évelődtek a vőlegény és a menyasszony. Egyszer csak a legény leemelte a falról a leány atyja tulajdonát képező duplacsövű vadászfegyvert és játszani kezdett azzal.

— Meg van töltve a fegyver?

A leány pajkosan nevetett.

Nincs megtöltve.

A legény erre felemelte a fegyvert, felhuzta annak mindkét ravaszát és reá emelte a menyasszonyára.

— No Veronkám, most nem szabadulsz meg élve.

Ezzel elcsettentette mindkét ravaszát a fegyvernek, amely iszonyatos dörgéssel elsült. *A golyó szíven találta a fiatal leányt és azonnal megölte.*

A legény kétségbeesve borult menyasszonya holttestére, csókolta, költögette, de az már kiszívenedett. Erre a legény elfutott a házból és öngyilkosságot akart elkövetni, de idejekorán elfogták a csendőrök.

A boldogtalan leányt a község lakosságának óriási részvéte mellett temették el tegnap délután.

Scheinberger Mór széljegyzetei.

(Bölcselmi gondolatok, rossz versek és jó kívánságok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Vannak emberek, a kiket még a börtön falai sem zárnak el a világtól. Egyéniségök érdekes volta, szállóigékké lett mondásaik a jókedvű társaságok előtt maradóan érdekessé teszik s alakjuk valóságos tipussá válik. Ilyen ember *Scheinberger Mór* is, *Bács Nándor*, a sikkasztó adótárnok orgazdája, a ki — bár váltig tagadott a tárgyalás folyamán — vétkeiért most is a váci állami fegyházban ül.

De sem az évek, sem Vác távolsága ezt a különben is ösmert alakot nem feledtették el. Hiszen *Scheinberger* nem csak mint *Bács* címőorája, hanem anélkül is és azelőtt is érdekes és ismeretes alak volt. A ki pedig nem ismerte, az meg föltétlenül megismerte *Bács* bűnpörének hosszú és érdekes tárgyalásán, a mely állandóan nagy közönség jelenlétében történt és amely tárgyalásnak nem angyira *Bács*, a sikkasztó, mint inkább *Scheinberger Mór* volt érdekes alakja, a ki nevezetes volt konok tagadásáról és humoros mondásairól.

Scheinberger „kiszólásai“ közül néhány szálló ige is maradt. Börtönbeli életéről is sokat hallhatott a lapok révén az érdeklődő nagyközönség. Tudják róla, hogy a börtönben főleg olvasni szeretett. *Scheinberger* azonban sokkal elevenebb fantáziájú ember, semhogy nyugodtan, egyszerűen végigolvassa azt a mit kezébe kap, hanem, mint afféle politikus, bölcselgő, kiérdemült öreg kávé, gondolatait is hiven lejegyzí az olvasmány szélére. Épen ezekről a széljegyzetekről lesz szó. Be akarjuk mutatni közülök az érdekesebbeket.

Az öreg sokat összeolvasott aradi fogságában. Elolvasta *Jókai Mór* regényeinek nagy részét, *Kossuth Lajos Irultai*-nak az emingrációról szóló kötetét, *Gracza Györgynek* az 1848—49-iki szabadságharczról szóló 5 kötetes nagy munkáját is és azonkívül az „*Alföld*“ című megszűnt aradi napilapnak 1895. évi bekötött számait. Ez utóbbi kötetre írta *Scheinberger* az ő megjegyzéseit.

Az öreg teljesen beleélte magát a tagadásba. Ugy látszik, hogy utóbb már ő maga is azt hitte, hogy csakugyan ártatlan. . . Erre mutatnak a következő széljegyzetek:

Engem L. V. (itt egy sértő jelző következik) tett szerencsétlenné és miatta én sinylődöm ártatlanul rabságban. Be lett bizonyítva a tárgyaláson.

1898 VII/15.

Arad, fogház. Mór Scheinberger.

Négy nappal később ugyanerről a következőket írja:

Emlék!

Isten veletek!

Engem L. V. és még több jó barátom, a kiknek sok jót tettem és segitettem rajtok bármikor, most ellenem hamis tanuságot tesznek s én ártatlanul az aradi fogházban, mint vizsgálati fogoly sinylődöm a legrosszabb börtönben. 3 év és 7 hónap! Azért mondom, hogy ne legyen az ember tulságos jó, mert nincs köszönet. Itt a valódi bizonyosság! Mór Scheinberger.

Néhány hónap mulva már esküszik az ártatlanságára, majd németül szomorog tulságos jószívűsége miatt:

Zu gut is halb narrisch! Und für Gutes ist nie Gutes zu erwarten. Jedoch selten! Und der ist ein Beweis für mein Gutes. . .

Vannak aztán magyar és német versidézetek, sőt költészeti kísérletek is, a melyek közül egyet mindjárt meg is bíralt, még pedig — dicséretére legyen mondva — mulattató őszinteséggel. *Scheinberger* verse a következő:

Suhog a lobogó zászlaja,
Eljen a magyar, csuhajja!
Irtóz a szélben hős haja.

Saját bírálata pedig így szól:

Ilyen versért a táblabíró világban megcsapták az embert. Sch. M.

Bölcselkedő gondolatai határozottan érdekesek, kivált ha csakugyan ő gondolta ki valamennyit. Ilyenek pl.:

A remény abból él, amit vár, és attól hal meg, amit kap.

Aki mindenkitől fél, csak épen olyan hatalmas, mint aki senkitől sem fél.

Van aztán egy csomó magyar és német vallásos közmondás és alkalmi sóhajlás, de érdekesebbek ezeknél jó kívánságai, a melyek *Meszlényi Antal* dr. alügyésznek szólnak. Kézbesítünk továbbá egy köszönetnyilvánítást az aradi izr. hitközségnek is:

Az izraelita hitközségnek mondok hálás köszönetet e kegyeletes adományért! a husvéti kosztért, a mit kaptam két napra ide a börtönbe.

Tisztelettel:

Mór Scheinberger.

Az utolsó jegyzet *Kriványról* szóló sóhajlás. Akkor írta, mikor az árvaszéki sikkasztás futó tűzként elterjedve, hozzá is eljutott. Ez a jegyzet így szól:

No *Krivány*, ha téged is a barátaid rántottak be, akkor kezét foghatunk. *Bácsot* lefőzted. Híres ember leszel te is, mert az ujságok sokat irnak rólad. Szervusz!

Az öreg kávé ugylátszik unalmában irkálta a verseket és bölcselgő mondásokat. De az ártatlanságára vonatkozó széljegyzeteiben valami spekuláció is lehetett. Hogy majd reájönnek, minden eskü egy-egy mellette szóló bizonyíték lesz.

Csakhogy csalódott az öreg *Scheinberger*. Az unalmat elűzheti egy-egy rossz vers, de ujságszélra írott esküi nem nyomtak a latban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Kiskereskedők gyűlése.** Az *Aradi és Aradmegyei közép- és kiskereskedők társulata* vasárnap, f. hó 22-ikén délután két órakor az aradi kereskedelmi és iparkamara palotájában (Nagykörut 11. sz.) rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. társulati tag urak ezen-

nel meghivatnak. A közgyűlés tárgya: az elnökség jelentései és a társulat jövőbeli működésének megvitatása. *Az elnökség.*

Gyermekrabló cseléd.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 13.

Nem mindennapi gyermekrablási históriát jelentenek Kassáról. *Vajthó* József gépész Laczi nevű kis fia a napokban eltűnt s vele együtt a háznál szolgálatban lévő *Szopusek* Mária cselédleány. A szülők a rendőrséghez fordultak, a rendőrség pedig táviratilag értesítette a szomszédos megyék hatóságait a gyermekrablásról. A leányt és a kis gyermeket tegnap Aboson meg is találták.

Szopusek Mária e hó 11-én távozott el hazulról a kis gyermekkel s egyenesen a pályaudvarra ment, a hol Abosig jegyet váltott. Célja volt Abostól koldulva menni el Budapestre, ahol a gyermeket értékesíteni szándékozott. De Aboson feltűnt a habozó leány s félnék magaviseletével gyanút keltett. Az egyik rendőr mindjárt kérdőre fogta s mivel nagyon is zavaros feleleteket adott, bevitte az ottani községházára.

Itt vallatás alá fogták. A leány eleinte a legképtelenebb mesékkal állott elő, de kereszt-kérdésekkel annyira zavarba ejtették, hogy utóbb bevallotta szándékát. Az abosi bíró a legközelebbi Kassára menő vonatra rakta fel a leányzót és a gyereket is.

Ugyanakkor Kassán az apa, *Vajthó* József, ki már eddig értesült a gyermek megteremtéről, sietett a pályaudvarra, onnét pedig Abosra, s jegyét megváltva, izgatottan várta a vonat indulását. Eközben berobogott az abosi vonat s a bíró kiszállott a gyermekkel és a szélhámos cseléddel, s így az apa az állomáson megtalálta az elveszett kis fiút, a kit már az egész család megsirattott.

A cselédleányt azután a rendőrségre szállították, hol vallatás alá vették. Kitént, hogy *Szopusek* Mária egész rendszeresen üzi a gyermeklopásokat. Ezelőtt négy évvel Lembergől is lopott egy három éves kis leányt s ezért három évig ült a börtönben. Állítása szerint már több ízben volt komédiás társulatoknál s látva azt, hogy mily jövedelmező keresetet üz némelyik a gyermek-kereskedéssel elhatározta, hogy ő is praktizálni fogja.

A gyermektolvaj leányt az ügyészséghez kísérték, ott azonban meggondolta magát s újra elővette régi fegyverét, az agyafurtságot. Most hülyének teteti magát, hogy bűnös cselekedete ne essék beszámítás alá. Azt mondja, hogy 16 éves korában egy kutya megmarta és azóta gyöngye elméjü. Csakhogy ezzel az együgyü mesével aligha fogja elhárítani megérdemelt büntetését.

Mit csinálnak a nyaralók?

— Hidegben, esőben. —

Arad, július 13.

Az emberiség azon része, amely nem nyaral, — mert a másik rész, a kisebbik, az nyaral — ilyenkor hüvös, esős júliusban a legnagyobb kárörömmel kérdegetik, hogy mit csinálnak a nyaralók? Es nem ezért kérdezik, hogy feleletet kapjanak a kérdésekre, hanem azért, hogy bosszantsák a nyaralókat. Ez olyan kis revanche féle. Mert, a mikor a melegebb évszak beáll és a nyaralóképesek elindulnak ki a zöldbe a hőségtől és egyebektől párolgó városból, akkor a nem nyaralók nagyokat sóhajgatnak és kétségkívül többé-kevésbé irigyen nézdegélnek a kifelé költözők után. Ezt bosszúlják meg most ők, akik a csuf, ólmos esőben olyan jól érzik magukat a klubok, kávéházak zsöllyeiben,

a város magas házai között, a melyek felfogják a sivitó szél hidegét és aszfaltján, kövezetén, amelyek locskosak ugyan, de legalább nem süppednek és nem ragadnak. Pedig most már napok óta mindig sürűbben kérdegetik, hogy mit is csinálnak ilyenkor a nyaralók?

Azt hisszük, hogy minden este fáznak, bosszankodnak, ingerülten várnak a jobb időre, türelmetlen idegességgel lesik a felhők járását és lehetőleg szidják Falbot, a ki a didereggető nyarat megjósolta és a meteorológiai intézetet, a mely olyan tehetetlen, hogy az időjárásról változtatni, javítani nem bír. Ezek szerint eleget „csinálnak“ és nem volna joguk magukat unni. Amde ők, legalább jelentékeny százalékban, hihetetlenül unják magukat, főképpen azért, mert nem tudják a szobában mivel eltölteni az időt. Igaz, hogy a mi nyaralóink szobái rendszerint olyan nyomoruságosak, hogy azokban tartózkodni huzamosan és nappal alig is érdemes. Minden élet nyáron a verandára, a kertre van alapítva, ilyenkor pedig Szibéria a veranda és sártenger a kert. Sok bölcsesség, jó adag humor, sőt az élni tudás művészetéhez való tehetség is szükséges ahhoz, hogy az ember ilyenkor morózussa, kiállhatatlanná ne váljék és hangulatában, modorában ne okozzon örömet azoknak, a kik olyan maró gunnyal kérdegetik, hogy „mit csinálnak a nyaralók?“

Kivételt képeznek azok a családok, amelyekben sok az apró gyerek. Szinte azt lehetne mondani, hogy az ilyen familiákat a rossz nyári idő még jobban összeforrasztja. Egybe bujnak, hogy megmelegedjenek — és nagyon jól össze tudnak melegedni. Mert, amikor szép az idő, szerteszéjjel szalad az egész familia. — A gyermekek föl s alá nyargalnak a kertben, a nagyobbak tenniseznek, a szülők vizitelnak, de az esős időben összeterelednek és olyan jól érzik magukat, hogy szinte haragusznak, amikor ismét kiderül. — Közöttük aztán megterem a bölcsesség is, a humor is, meg minden, a mi szükséges a jó érzéshez, csak egészség legyen! Az ilyeneket azután úgy megvédi, körül fogja az összetartozandóság, az egymás iránti szeretet páncélja, hogy arról teljesen hatástalanul patog le az a nyíl, a mit e csufondáros kérdésben röpitgetnek feléjük:

— Mit csinálnak most a nyaralók?

Pusztító vizáradások.

(A Maros árad. — A Temes kiöntött.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 13.

Nehéz elemi csapások sújtják ezen a nyáron Magyarországot. A napszurásban elhalt aratók után következtek a zivataros, viharos idők áldozatai, akiket villám sújtott agyon, vagy a megáradt vizek hullámai között veszttek el.

Az időjárás bámulatos gyors változásának következményeit országszerte megérezték. Es féltő, hogy a szomorú következményeket Aradon is megérezzük néhány nap múlva. A Maros ugyanis Erdélyben annyira megárad, hogy *veszedelem fenyegeti az egész folyómentét.*

A szászrégeni-tutajtársulat aradi fiókjá ma táviratot kapott Szászrégenből, hogy a Maros *ijesztő mértékben árad, minden órában árvizveszedelemmel fenyeget* s ajánlatosnak tartják, hogy Arad mentén még *idejekorán megtegyék az óvintézkedéseket.*

Ez még csak hagyján. Sokkal megdöbbentőbb híreket telegrafáltak az éj folyamán *Lugosról.* A napok óta tartó esőzések és gyakran megismétlődő felhőszenekadások következtében a *Temes annyira megáradt, hogy kiöntött a medréből és elárasztotta Karánsebes egész határát.*

Az árviz óriási károkat okozott. Az el-

pusztult gabona értéke több százezer forintra rug. A folyó egyszerre több helyen tört ki medréből. Pár órával később már az egész *Temes völgye víz alatt állott.* A hidon álló lakosok keservesen nézték a piszkos hullámok tetején uszó gabonakévéket. A különben jó reményekkel kecsegtető aratás most már semmivé lett.

A veszedelem egyre nőtt. *A rohanó árviz elsodorta a Temes hidját, majd pedig a vasuti hid dőlt össze* óriási robajjal, úgy, hogy most a közlekedés átszállással történik.

Hogy mily hirtelenül következett be az árviz veszedelme, arra nézve érdekes adat két muzsikusz cigány esete. Ezeket a rohanó víz épen uton találta s ők rémülten másztak föl egy fára. Onnan azonban nem szállhattak le, mert a víz nőttön-nőtt a fátövében s ott kellett vesztegelniök egész éjjel, míg a főszolgabíró intézkedésére ki nem mentették őket válságos helyzetükből.

Az árviz sújtotta vidéken a lakosság nagy nyomornak néz elébe.

HIREK.

A szocialistákról.

Budapest, július 13.

Valószínűleg bozontos fejű, vad tekintetű rendbontókra gondolnak önök, valahányszor szocialistákról esik szó és őszintén megvallom, magam is ilyen hiedelemben voltam, amíg meg nem ismerkedtem velük.

A fővárosi szocialdemokraták egyik frakciójához hívtak meg egy előadás tartására. Mesterlegények, munkások, sőt elvétve apró tanoncok gyűlnek össze egy helyiségben hetenként egyszer este nyolcz órakor.

Az elnök — maga is kérges tenyerű munkás ember — megrázza a csengettyűt és egyszerre csodálatos csend lesz a teremben. Nincs az az intelligens koncert publikum, amelyik oly rendben és illemtudóan helyezkednek el, mint ez a kopott ruházatu munkásnép, pedig itt nem kuplék és tetszetős monológok hangzanak el a pódiumról, — amint látni fogjuk mindjárt.

Az előadó megragad egy témát és arról egyszerű, világos modorban cseveg. Például én a szegényebb néposztálynak a gazdagokhoz való viszonyáról beszéitem.

Bár egy óránál tovább tartott az előadás, egyetlen pissenés nem hallatszott. Mindenki értelmesen figyelt mindvégig. És aztán felállottak sorba, hogy megtegyék megjegyzéseiket a szavaimra. Az egyik valamit nem értett meg és kért, hogy azt a pontot ismételjem el, a másik kifogásolta egyik teoriámat és elámultam, hogy mily készültséggel kovácsolta meg ellenvetéseit.

Még csak ezután következik az este tulajdonképpeni érdekes része. Az aktuális napi események kerülnek sorra, amelyekről mindegyik olvas a maga ujságában, de nem ért meg egyet-mást teljesen. Arra kér magyarázatot. Alig hangzik el a kérdés, nyomban akad, ki válaszoljon rá és ha nem helyes a válasz, a gyűlés vezetője aki intelligens, sokat olvasott ember, helyreigazítja.

Szinte hihetetlen, milyen kérdésekről gondolkoznak itt az emberek. Politika, természettudomány, szociológia, közjog egyaránt érdekes és jól megvitatott témák itten. Például, felállott egy tizennégy éves susz-

ter inas és a következő kérdést intézte a gyülekezethez:

— Mit gondolnak az elvtársak, a munkásnép helyzetén javítani fog-e a kormányozható léghajó?

Egy másik pedig:

— Nem kellene-e a fiatal lányoktól eltiltani a bibliát, mint erkölcstelen olvasmányt?

Persze bőséges választ kapnak mindenre. De nem nyugosznak ám belé szolgailag a válaszbba. Mindenkit külön-külön szóharczban kell legyőzni — meggyőzni.

— Ime, ezek az igazi szociálisták, nem pedig azok, akik kenyérkeresetből hatnak a szegény emberek izgékony agyára.

—g.—

— **József Ágost** főherczeg nejével tegnap este Münchenből Bécsbe érkezett és ma Kis-Tapolcsányba utazott.

— **A királyi várpalota régiségei.** A királyi palota újjáépítése alkalmával számos régi, műtörténeti értékkel bíró kő-emlékek kerültek napfényre. *Kozsinszky* Bálint ez emlékeket a fővárosi muzeum számára elkérte. A királyi vár építésére felügyelő-bizottság a régiségeket készséggel ajándékozza a fővárosnak s átírt a tanácshoz, hogy azokat szállíttassa el.

— **A radnai új járásbíró.** *Róth* Nándor kir. ítélőtáblai bíró halálával a *mária-radnai* járásbírói állás üresedésbe jöven, annak betöltésére a pályázatot kellő időben meghirdették. A pályázat már lejárt, sőt a kinevezés is megtörtént. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az igazságügyi miniszter előterjesztésére *Embey* Gyula dr. mária-radnai járásbírói albirót az ottani járásbíróshoz *járásbíróvá* nevezte ki.

— **Hivatalok áthelyezése a városházán.** Már multkor megemlékeztünk azokról a változásokról, melyek a városháza földszinti részében történtek. Most ismét több hivatal költözködik más helyre. A *kihágási bíróság* a rendőrségi kiadó és iktató helyét foglalta el, az utóbbi a főkapitány előszobájából jobbra nyíló telefonszobában nyert elhelyezést. A *kamarási hivatal* és a hozzá tartozó raktár a *fogyasztási adóhivatalba* költözködött, míg ezt a *pénztár* nagy helyiségébe szorították be. A kamarási hivatal üressé lett szobáit az *adóügyi osztály* egy része foglalta le. Az egész földszinten, a multkori változásokat bele számítva a *főkapitány, hadnagyk* a *bejelentő hivatal* és az *iparügyi osztrály* helyiségei maradtak változatlanok. Ez utóbbiban holnap szombaton foglalja el hivatalát *Zubor* Andor az új fogalmazó, ki a holnapi tanácsülésen teszi le a hivatalos esküt.

— **Goldis püspök a közigazgatásban.** Biharvármegye közigazgatási bizottságának *Goldis* József aradi román püsköt is tagjává választották még nagyváradi püspöki helynök korában. Miután a püspök most már nem tehet eleget e tisztének, a tagságról le fog mondani. Helyébe a nagyváradi románság egyik vezető emberét fogják megválasztani.

— **A német czimzésű levelek ellen.** *Nagyvárad* város mai közgyűlésén, mint nekünk telegrafálják, *Szokoly* Tamás városi képviselő indítványt tett, hogy írjon fel a város *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy a német czimzésű leveleket a posta ne továbbítsa. A képviselőtestület az indítványt ebben a formában nem fogadta el, hanem elhatározta, hogy felír a kormányhoz a helységnevekről szóló törvény mielőbb való életbeléptetése ügyében.

— **Az angol flotta Triesztben.** *Montecuccoli* gróf az osztrák-magyar hajóraj parancsnoka tegnap este 1/7 órakor a „Kaiser Karl VI.” fedél-

zetén 20 teritékü ebédet adott, a melyen sir *John Fisher*, az angol hajóraj parancsnoka feleségével és leányaival, lord *Beresford* ellentengernagy, *Brosch* és *Sachs* ellentengernagyk, *Goés* gróf helytartó, *Lützow* gróf osztályfőnök és mások vettek részt. *Montecuccoli* gróf Viktória királynőt, *Fisher* altengernagy pedig Ferencz József királyt köszöntötte föl. Az első pohárköszöntő után az angol himnuszt, a második után a *Gotterhaltet* játszotta a zenekar.

Az e heti ünnepségek fényontja a tegnapi bál volt, a melyet az angol tengernagyk, hajóparancsnokk és törzskarok a *Ronown* vezérhajón rendeztek. A tulnyomóan fehér és piros színekkel díszített termekben körülbelül 1000 személy jelent meg. A gazda tisztjét *Fischer* altengernagy és felesége teljesítette. A vendégek között ott volt *Call* báró osztrák kereskedelmi miniszter két leányával, *Goés* gróf helytartó feleségével, *Windischgrätz* Hugó herczeg és felesége, *Lützow* Henrik gróf, *Stork* püspök, *Becher*, a tengerészeti hatóság elnöke, *Sandri-nelli* polgármester és felesége, sok előkelő hivatalnok, továbbá a szárazföldi és tengeri haderő tisztikara, az egész konzuli kar, a kereskedelmi kamara képviselői és számos görzi notabilitás. A bál éjfélutánig tartott. Mikor *Goés* gróf helytartó a bálról távozott, a zenekar a *Gotterhaltet* játszotta és a hajón ismét nagy-szerű tűzijátékot rendeztek.

Fiuméből telegrafálják: Az angol flottát rendkívül ünnepélyes előkészületek között várják holnap ide. Vasárnap nagy népünnep lesz, melyre a város, mint vendéglátó, 10,000 liter bort, ugyanannyi sört és több ezer adag pörköltet rendelt az angol matrözök számára.

— **Fizetési pótlék a vasutasoknak.** *Hegedüs* kereskedelemügyi miniszter addig is, míg a vasuti tisztviselők fizetésrendezése el nem dől és törvényerőre nem emelkedik, fizetési pótlékkal segít a bajokon. 1901. január elsejétől fogva a nőtlen tisztviselők fizetésük tíz, a nős hivatalnokok pedig fizetésük tizenöt százalékát kapják pótlék czimén.

— **Politikai párbaj.** Párisban ma véres párbaj volt, melynek oka a magas politikában keresendő. *Gérault* Richard ujságíró és *Lasics* képviselő vívtak egymással vitör-párbajt, mely a képviselő sebesülésével végződött. *Lasics* karján sebesült meg.

— **A lelőtt szubrett.** A zord kritikának kissé furcsa megnyilatkozása volna az, ha meghonosulna, aminőt Stuttgartban egy fiatal ember elkövetett ma. A stuttgarti *Vilmos Színházban* történt — mint lapunknak táviratozzák — hogy egy fiatal ember rálőtt a színpadon játszó *Sackur* nevű szubbrettre, de szerencsére nem talált. A fiatal embert nyombar letartóztatták, de tettének okát nem vallotta be, csak annyit mondott, hogy kritikát gyakorolt a fiatal színésznek játékán.

— **Hazaáruló egyesületek.** *Lipszéből* jelentik, hogy 450 lengyel egylet ellen hazaárulás czimén eljárást indítottak. A lengyeleknek e nagyban üzött hazaárulási esetei nagy feltűnést keltenek.

— **Tömeges nyugdíjazások a honvédségnél.** A honvédparancsnoksági adlátus: *Bolla* Kálmán altábornagy nyugdíjazása — mint az *E—s* jelenti — most már befejezett dolog, s a nyugdíjazás még az őszi előléptetések előtt meg fog történni. *Bolla* altábornagy a jövő hónap elejétől már hosszabb szabadságra megy s többé nem is tér vissza a főparancsnoksághoz. Helyét *Jekelfalussy* Lajos altábornagy, a közös hadügyminiszterium osztályfőnöke fogja elfoglalni. *Jekelfalussy* altábornagnak honvédparancsnoki adlátussá lendő kinevezése még a delegáció alkalmával ment határozatba, a mikor *Jekelfalussy*, *József* főherczegnél is több ízben volt kihallgatáson. Az utóbbi időben a

magasabbrangu honvéd törzstisztek között is tömeges nyugdíjazások történtek. Nyugdíjaztak öt ezredest és 7 alezredest meg néhány őrnagyot. Ezek helyét az ezred és zászlóaljparancsnoki állásokban a közös hadseregből áthelyezett törzstisztekkel és századosokkal töltötték be. Most már mint befejezett tény említi az *E—s* hogy a honvédelmi miniszterium XVI. ügyosztályának vezetője, *Reinle* Gábor csendőrezredes e szolgálati alkalmazása alul már fel van mentve és addig is, míg nyugdíjazása iránt való kérvénye eljuttatást nyer, szabadságot. Ugyancsak befejezett dolog a csendőrség helyettes felügyelőjének, *Steiner* György tábornoknak a nyugdíjazása is. *Steiner* már hosszabb idő óta szabadságon van. A csendőrségi osztály új vezetőjének, valamint az új csendőrfelügyelő helyettesének kinevezésével fog eldőlni a mostani csendőrségi felügyelő *Jablánecz* Sándor altábornagnak az ügye is, ki a magyar királyi testőrség kapitányává van kinevezve. A csendőrségi felügyelő helyettes a honvédség tábornokai közül fogják kinevezni, a ki aztán utódja lesz a mostani felügyelőnek.

— **Alapítvány bölcsőháza.** *Floch-Reytersberg* Henrik lovag, nyugalmazott pénzügyi tanácsos, 20.000 koronát adományozott a fővárosnak, hogy abból a Budán bölcsőházat rendezzenek be. A kormány az alapító okiratot jóváhagyta s most már a közelebbi időben meg fogják alakítani a bölcsőházat.

— **Villámcsapás az Eötvös-utczában.** A tegnapi vihar és felhőszakadás alkalmával az Eötvös-utca 8 számu. *Glück*-féle házba beleszapott a villám és annak kapuját teljesen összerongálta. Érdekes dolog történt a villámcsapás alkalmával. Az említett kapuba huzódott a zápor elől egy öregasszony s ott akarta végigvárni az esőt. Valaki figyelmeztette, hogy veszedelmes ilyenkor a kapuban állani, mert a léghuzamban könnyebben csap le a villám, mire az asszony beljebb ment a folyosóra. Alig mult el egy percz ezután a villám szétrombolta a kaput. Ha az öregasszony ott áll bizonyára agyon sujtja.

— **Erdészek kinevezése.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter *Szabó* Ignác, *Bögözy* Antal, *Egry* Ferencz, *Sikó* Áron és *Puckreiner* Henrik erdészeket a lippai kir. főerdőhivatalhoz erdészekké nevezte ki.

— **Ferencz Ferdinánd, mint vadász.** Az uralkodó család tagjai között a királyon kívül *Ferencz Ferdinánd* a legszenvedélyesebb vadász; ügyességéről és vadászszerencséről érdekes dolgokat olvasunk a *N. Fr. Presse*-ben.

Ferencz Ferdinánd főherczeg a vadászat minden nemében otthonos; különösen a golyós puskát kezeli bámulatos ügyességgel. A mult évben például egy hajtás alkalmával száz vadat ejtett el golyós puskával; a nyulat futásban, a fázánt, ruczát, röptében lőtte le. A vadászok nagyon jól tudják, hogy milyen nehéz a golyós puskával való vadászás. A mult években többször vett részt fárasztó vadászatokban s volt alkalma rá, hogy órákig tartó gyors-tüzeléssel lövöldözze halomra az apróvadat. A gyors-tüzelés fáradtságos volta visszahatást is keltett szervezetében és nagyon megerőltette izmait és idegrendszerét. Hosszabb ideig tartó gyöngélkedés következett erre, aminek az lett eredménye, hogy a főherczeg inkább nagyvadra szeret most vadászni, mert a férfias sport e neménél a lövések száma alig haladhatja túl a rendes határt. Ez idő óta mondhatni, főképp a szarvasvadászatra szorítkozik a főherczeg vadászszervedélye, mely a dunai szigetek ideális vadászterületén nyer kielégítést. A főherczeg nevezetes arról is, hogy kevesen tudják jobban megítélni, mint ő a vadászterületek értékét s a vadászszemélyzet használhatóságát. A nagyhangu dicsekedést, a vadász-szajhóskodást nem

állhatja s bizony nem igen van nála szerényebb, de érdemesebb vadász. Legszívesebben vadászik csehországi erdősegeiben, igen gyakran fölkeresi Manswörthöt és az eckarti ligetet; a híres löllingi vadászterületet Krajnában többé nem fejtja meglátogatni, mert az új tulajdonos óriási bérösszeget követelt. Hogy milyen szenvedélyes vadász a főherczeg, bizonyítja az is, hogy híres földköri útjában sohasem mulasztotta el, ha valahol nagyobb szabásu vadászatra alkalma kínálkozott. Vadászati élményeit maga írta meg egy bécsi vadászati lapban. E közlemények annak idején igen nagy feltűnést keltettek rendkívül vonzó tartalmuknál fogva s már ez alkalommal lett először köztudomásúvá, hogy minő nagy szenvedélyvel és szeretettel hódol a főherczeg a kedvencz sportjának.

— **Csikváry Antal sikkasztott.** Most mult két hete, hogy *Csikváry* Antal, az államvasutak ellenőre, fűtyörészve magára zárta budapesti lakása ajtaját, aztán kivégezte magát azokkal együtt, akiket szeretett: egy leányt, ki miatt elhagyta a feleségét és tizenhét hónapos gyermeküket. Akik a végzetes órán a közelben voltak, utóbb azt hitték, hogy kétségtelenül örült volt ez az ember, aki hangos fűtyszóval adott át a halálnak három emberéletet, amelyből az egyik saját élete volt. A rokonai azt tartották valószínűnek, hogy kétségbeesett és nem akart élni, mert törvényes felesége nem egyezett bele az elválásba s ő emiatt nem egyesülhetett végképpen kedvesével, *Szedojlavics* Etelkával. Csak a volt főlebbvalói és kartársai tudták meg hamar, hogy *Csikváry* nemcsak a magánélet tisztessége, hanem a *hivatalnoki becsület ellen is súlyosan vétett.* Visszaélést követett el hivatalában, csalt, s az államvasutak pénzét harácsolta. Öngyilkos is azért lett, mert hivatalában vizsgálatot indítottak ellene s e vizsgálatról semmi jót sem várhatott. Kiderült róla máris, hogy a hivatalnokok által kivett előlegeket hosszú időn át nem könyvelte el, mint kötelességében állott volna s az előlegeket élvező hivatalnokok, akik az ő osztályában voltak, sohasem fizették vissza a pénzt, hanem továbbra is fölvevtek egész fizetésüket. Felvehették pedig azért, mivel *Csikváry*, aki részt kapott tőlük az előlegükből, nem állította be a számfeltekör a törlesztésre levonandó összegeket. Sokáig ment ez így, de egyszer csak feltűnt a dolog a főkönyvelőnek, és *Csikváry*-nak ütött az utolsó órája. A vizsgálatot még nem fejezték be e visszaélések ügyében és *Kovács* János, a számosztály vezetője még nem tette meg végleges jelentését az igazgatóságának. Természetesen azok a hivatalnokok is vizsgálat alatt vannak, akiknek az előlege körül a szabálytalanság történt. A halott cselekedeteinek napfényre jutása után kétszeresen tragikus a sorsa az özvegynek. Ugy volt, hogy férje halála után nyugdíjat kap. Most, hogy a visszaélés kiderült, elveszi e nyugdíjat s két gyermekével egészen támasz nélkül marad.

— **Halálozás.** *Trencsér* Sándor államvasuti altiszt és neje *Scholcz* Kamillának *Karolina* nevű 18 éves leánya, tegnap délután 5 órakor meghalt. Az elhunyt leányt holnap délután 5 órakor temetik a köztemetőben.

— **Falb időjósága.** *Falb*, a híres időjósó tényleg nem tévedett jóslásában július hóra nézve. Időjósó könyvecskéjében a hónapra meglehetősen állhatatlan és barátságatlan idő van bejegyezve, és a mint, sajnos, tapasztaljuk, *Falbnak* eddig teljesen igaza is volt. *Falb* július hó első felének hőmérsékletét mélynek, a második felét rendesnek mondja. A hónap második felében számtalan zivatart és az utolsó héten nagy országos esőt helyez kilátásba. *Augusztusra* nézve sem kecsegtet bennünket jobb

idővel. Ez az ugynevezett meleg hónap ezuttal ki fog tűnni különös hideg hőmérsékletével. Sőt *Falb* azt állítja, hogy rendes hőmérsék magasságot nem is fogja elérni. A csapadékoknak legfőképpen, mint országos esőnek szabad csak föllépni és különösen csak a hónap második felében. Ausztriára sokkal hevesebb viharokat jósol *Falb*, sőt a magas fekvő helyeken augusztus utolsó napjaiban havat is jósol. A kritikus napokban, melyek augusztus 25-étől kezdődnek s néhány napig tartanak, óva int a hegy-mászástól.

Falb, mint kritikus napot — július és augusztus 12-ikét, július 26-át, augusztus 10. és 25-ikét jelzi. A mit *Falb* július első felének barátságatlan időjárásáról előzetesen mondott, az tényleg be is következett. Nagyon kellemetlen volna a nyaralókra, ha a további jóslásai is találnának; majd meglátjuk, hogy igaza volt-e neki.

— **Gyalog Párisba Innsbruckba** ma — mint onnan jelentik — egy *Piskatschob* József nevű sternbergi egyén érkezett meg, aki fogadásból gyalog tette meg az utat Bécsből Párisba és vissza Ezer forintba fogadott, hogy *hatvannap* alatt teszi meg az utat, anélkül, hogy egy krajczárt is vinne magával. Szükségeit a magával vitt képes levelező lapok eladása által befolyt pénzből fedezi. Utját május 21-én kezdte meg, amidőn is Bécsből indult utnak. 19-én Párisba érkezett, a hó 22-ig maradt. Értkezett. Tizenegy napja van még, annyi idő alatt kell Bécsbe érkeznie és akkor az 1000 frt az övé. Az utolsó 12 nap alatt folytonos esőzések között gyalogolt, az *Arlbergen* még hóval is meg kellett küzdenie.

— **Vihar szüli a tolvajt.** Az *alkalom*, mely az ismert mondásban szerepel, a jelen esetben a vihar volt. A tegnapi vihar, mely *Aradon* dühöngött, a *Miksa-utca* reklám kerítéséről egy egész csomó cégétáblát letépett. Mikor az illető kereskedők, értesülve a dologról, keresték a táblákat, nem találtak egyet sem ott. Olyan ereje természetesen nem volt a szélnek, hogy a nehéz plémtáblákat talán a szomszéd határba vitte volna. A dolog csakis úgy történhetett, hogy valaki *ellopta* azokat. A rendőrség, melynek jelentést tettek az esetről, keresi a viharban halászó tolvajt.

— **Tisztviselők egymás ellen.** Szentesről írják: Kinos feltűnést ke tett a vármegyei közigazgatási bizottság tegnapi ülésén, az *alispán* József, Szentes város felfüggesztett adóügyi tanácsnoka, egy, közvetlenül a belügyminiszterhez küldött vádiratban sikkasztás miatt kéri a fegyelmi eljárás megindítását *Tóth* Gyula városi kiadó és bünpalástolás miatt, ugyancsak a fegyelmi eljárás megindítását *Lakos* Imre dr. polgármester ellen. A vádirat szerint ugyancsak, a szentesi első könyvtárada részvénytársaság ellen *Molnár* Sándor és társai nyomdai alkalmazottak munkabérlésére erejéig árverést tartottak még a múlt évi márczius 23-án, — az árverésen a városi adóhivatal kiküldöttként állítólag *Tóth* Gyula h. fogalmazó vett részt s a befolyt 41 frt néhány krajczárt átvéve, azt ugyanazon év május 9-ig magánál tartotta, — ekkor is úgy fizette be, hogy *Nagy* József jelentést tett ellene a polgármesternél, aki azonban ennek dacára se tett *Tóth* Gyula ellen megtorló intézkedéseket. Így adja elő a vádirat. S minthogy az ügyiratokból eddig csak az deríthető ki, hogy hanyag ez ügyben voltaképpen panasztétő *Nagy* József volt, az *alispán* előterjesztése folytán a közigazgatási bizottság ebben az ügyben elrendelte a vizsgálatot.

— **Megint a tordai tizes.** Ugy látszik, hogy a sokat emlegetett tordai tizesek időtlen-időkéig aktuálisak maradnak és soha le nem kerülve a napirendről, egész tengeri kigyóvá nőnek ki magukat. Tegnap is elfogtak *Kolozsvárott* egy *Katz* Hermann nevű szelistei, tordamegyei kereskedőt, a ki a regale bérléségnél hamis tizesel akart fizetni. A rendőrség rögtön kihallgatta, de *Katz* olyan gyanus és zavaros feleleteket adott a tizeseknek birtokába kerüléséről,

hogy azonnal átkisérték az ügyészséghez, a hol most vizsgálati fogságban ül. Valószínűnek tartják, hogy a szelistei kereskedő a nagy pénzhamisító bandával közvetett összeköttetésben állott.

— **Az idegnélküli nép.** „Kinai jellemvonások” címmel egy könyv jelent most meg Angliában, melyben a szerző: *Smith* Arthur élénk vonásokkal ecseteli a kínai nép nemzeti karakterét. A főelv a kínaiaknál — mondja a szerző — az: Enged magad hajlítani, de ne enged, hogy megtörjenek. A szenvedések túrése, mint ahogy az a kínai nép sajátja, tette azt, hogy oly ellenálló képessége van. „Béke soha sem lesz” — mondja a kínai és ezzel a pillanat legnagyobb szenvedéseinek fordít háttat. A türesnek ezzel a képességgel van összekötve az idegek hiánya. Holott a kínai nép egészen szorgalmas. Ha kell egyfolytában ír egész napon át, akár csak egy automata-gép, de amellott aludni is úgy tud, hogy azt európai ember nem utánozhatja. Bármily zaj legyen, bármily lármá, ő nyugodtan alszik. És nem finyas, ha kő is a párnája. Szóval idegnélküli nép a kínai.

— **Női ruhák szalmából.** *Párisban* a *Tissus* palotában jelenleg egy női ruha van kiállítva, mely szalmából készült, és mely női körökben nagy érdeklődést keltett. A *Figaro* egyik munkatársa e szenzációs ujdonság felől a feltalálótól bővebb felvilágosításokat kért. A mester az újságírónak mutatott egy éppen akkor elkészült spanyol derekat, az ugynevezett „*Bolero*”-t és elmondotta, hogy miként jött ő ez eszmére. A szalmát — mondotta a mester — módfelett könnyen lehet feldolgozni és az a tulajdonsága van, hogy minden formában alakítható. Ezután egész csomó szalmából készült női ruhát mutatott be a szabó, melyeknek boldog tulajdonosai bizonyára nagy feltűnést fognak kelteni még *Párisban* is.

— **Betörés egy konzul lakásán.** Az *Abbazia*ban tartózkodó *Peterson* fiúmei orosz konzul lakására, mint tudósítónk telegrafálja, az éjjel ismeretlen tettesek betörték. Több ezer korona értékű ékszert és értékpapirokat vittek el a tolvajok, a kiknek elfogatására a *voloskui* csendőrség szigorú vizsgálatot indított.

— **Hajóösszeütközés.** *Kölnből* jelentik, hogy a *Karolin* nevű csavargózós tegnap teljes erővel nekiment a *Wiesdorf* és *Merkenich* között a közlekedést fentartó dereglyének és széjjel ronsolta azt. *Stahlberg* kormányos és három gyermeke, valamint három utas a *vizbe* fulltak. A kormányos neje a partról nézte a borzalmas látványt, midőn férjét és gyermekeit a víz elnyelte.

— **Meggyilkolt mostoha.** *Robogány* biharmegyei községben vérlázító eset tartja izgalomban a lakosságot. Ifj. *Prokes* János robogányi lakos elhalt apja után azzal a kikötéssel örökölte annak vagyonát, hogy tartozik abból mostoha anyját *Szavuj* Annát holtá napjáig eltartani. Az özvegynek ezt a jogát betáblázták az apai birtokra, mit ifj. *Prokes* János örökölt. Jó ideig békeességben meg volt *Prokes* a mostoha anyjával, de mert a felesége biztatására el akartak költözni *Robogány*ról, ennél fogva áruba bocsátotta a birtokot. Akadt volna is rá vevő, de mert az özvegy haszonélvezeti joga rá volt táblázva, senki sem merte megvenni. *Prokes* egyezkedni akart mostohájával, hogy mondjon le az özvegyi jogról, a mostoha azonban hajthatatlan maradt. Folyó 10-én a buza-földön este felé, mikor az özvegy hazafelé indult, *Prokes*nek a sógora, *Vidi* Antal utána lopózott s a kukoricaföldek között *agyonverte* az *öregasszonyt* s aztán a holtestet bedobta egy kutba. *Prokes* Jánost, valamint *Vidi* Antalt letartóztatták.

— **Ungyilkossági kísérlet a börtönben.** *Král* Anna 24 éves budapesti kapitányt 15 napra elzárta. Ma reggel szoknyájából kötelet készített s azzal felakasztotta magát. Az őrszem nyomban észrevette s így szerencsére nagyobb baja nem esett.

— **Jelenet a vendéglőben.** A *Debreczeni Hírlap* közli ezt a pompás vendéglői jelenetet: Nagy

feltűnést keltett egyik helybeli vendéglőben a vasárnap este történt alábbi eset. F. évi július 8-án Sz. J. cipész segéd, szomját leoltandó, bement egyik helybeli sörcsarnokba egy pohár sörre; azonban szerencsétlenségére, mert amint a kikért sört megitta s a poharat letette, annak már előzőleg repedt füle letört, a pohár pedig az asztal alá esett. Ezt meglátva a vendéglős, oda ment az illetőhöz és *arczul ütötte*. De még akkor jött a java: a másik asztalnál iszogált egy vendég, aki látva a vendéglős hűsieségét, ő is vérszemet kapott és Sz. J.-t nyakánál fogva *kilökte a sörcsarnokból*. Ezen ügynek a bíróság fogja megoldani a csomóját, a hova a megsértett egyén már be is adta a feljelentését.

— **A bihari vár.** Még mindig felderítetlen pont honfoglaláskori történetünkben Béla király névtelen jegyzőjének Menumorout-ja, ki Bihar várából igazgatja Kazárországot. A „Biharvármegyei és nagyváradi történelmi és régészeti egyesület” asatásokat rendezett nemrég a hajdani híres bihari vár területén. Ez asatásokról most a többi közt a következőket olvassuk a Századok új füzetében:

Tudjuk, hogy a bihari vár az északi és északkeleti vármegyékkel az Árpád-házi hercegek birtoka volt; hogy Szent László király is innen indult ki dicsőségteljes uralkodói pályájára, de az is bizonyos, hogy éppen ő támasztott versenytársat Biharnak, midőn a Sebes-Körös mentén pártfogásába vette az addig nagyon is jelentéktelen Váradot. S amint a hathatós királyi pártfogás alatt Várad egyre növekszik, úgy hanyatlak Bihar, míg végleg átadja szerepét Váradnak, megelégedvén azzal a dicsőséggel, hogy a történelmi mozzanatokban oly gazdag Biharvármegyének nevet adhatott. De hogy kik voltak a vár építőmesterei, erre a kérdésre a történelmi források nem adnak feleletet. Annyi bizonyos, hogy ama népek között kell őket keresnünk, kik őseink bejövetele előtt itt huzamosabb ideig laktak. De hogy dákok avagy rómaiak, vagy éppen szlávok voltak-e? azt a jövő tudománya fogja megmondani. Az avarokat kihagyhatjuk, nekik ringjeik voltak; a szlávoknál azonban tovább időzhetünk. Maga a vár neve: Bihar, szláv szó, bihor-vihar, kiégett földet jelent. Bizonyos az is, hogy Bihar főfészke volt az e tájakon lakó szlávoknak, kik sárból, földből négyszögletes várakat építettek. Az sem lehetetlen, — bár tekintve a várnak kulturában eltöltött rövid életét, nem igen támogathatni, — hogy a földbástyákra maguk a magyarok emeltek a falakat. De ez csak akkor történhetett, midőn a fejlődő kultúra képesítette őket ilyen műalkotásokra, midőn a kereszténység e tájon is éreztette művelő hatását. Hogy azonban mikor lett a kereszténység a Körösök és a Berettyó mellékén otthonossá, ez mindaddig kétséges lesz, míg a bihari, illetőleg a váradi püspökség alapításának kora dönthetetlenül megállapítva nem lesz. Az említett asatások kevés eredménnyel jártak a bihari vár eredetének fölfedezését illetőleg, de régészeti szempontból mégsem bizonyultak haszontalannak. Sikerült ugyanis két teljesen ép tért találni, ereklyékkel és teljesen ép csontvázakkal, melyek arccal kelet felé fekszenek. A sírokat ama falazatnál találták, amely különös sajátosságával arra enged következtetni, hogy ott a kereszténység korában templom állott. A két, egymástól több méternyi távolságban fekvő sír ugyanama formában, benne az ereklyék ugyanama keleti fekvésben: véletlen műve nem lehet, hanem vallásos szokás követelménye. Külömben az említett sírokban kicsi és nagy koponyák és más emberi ereklyék vegyesen fordulnak elő. A koponyák között tulnyomó számmal vannak a keskeny, hosszú alakúak, alacsony, nyomott homlokkal, hátul gyakran erős kidudorodással. Az egyik ilyen feltűnő alakú koponya hossza 19,5, szélessége 13, mélysége 12,6, kerülete pedig 53,4 centiméter.

— **A szultán szakácsa.** A párisi világkiállítás területén vendéglőt nyitott egy André nevű ember, aki érdekes dolgokat szokott mesélni a vendégeinek kalandos életéről. Nagyon szeretett utazni, bejárta a világot s mindenütt megtanulta a nemzeti ételek készítmódját. Mint kitűnő szakácsot ajánlották a szultánnak

és André csakugyan bevonult a Yildiz kioskba, ahol európai ember nem igen gyakran fordul meg. Gyakorta emlegeti azt az időt, amikor még ő készítette a szultán ételeit. A Yildiz-kioszkban nagyon bizalmatlanul és irigylkedve fogadta az ott élőkódő udvari népség, amely mindenkiben, aki a palota küszöbét átlépi, esküdt ellenséget lát. Különösen a szultán ételkóstolójától kellett félnie. Ennek hivatala az, hogy a szultán előtt megkóstolja az ételeket, hogy nincsenek-e megmérgezve. Ez az ember könnyen tönkretrethette volna André-t, ha az étel megkóstolása után ájulást színel, mert akkor a szegény szakácsot azonnal kivégezték volna, amiért megmérgezett ételt tesz a szultán asztalára. André föladata volt a szultán ebédeinek elkészítése, ami nem éppen könnyű munka. Az elkészített ételeket azután ezüsttalakra szokta tenni és lepecsételte, hogy valaki meg ne ronthassa s azután elküldte Abdul Hamid szultánnak. A szultán megelégedését rendszerint úgy mutatta ki, hogy azokat az ételeket, amelyeket már nem tudott megenni, elküldötte a miniszterelnöknek. Abdul Hamid utóbb nagyon megkedvelte szakácsát és mindenféle kitüntetéssel halmozta el. André végre is azért hagyta ott kitűnő állását, mert az egyik kamarás és az ételkóstoló folyton intrikált ellene, úgy hogy megunt a fogsághoz hasonló életet a Yildiz-palotában.

— **Nagy tűz.** Prágából telegrafálják: *Mauth* községben tegnap délután 4 órakor nagy tűz ütött ki, a mely 37 házat hamvasztott el. *Négy-száz ember hajléktalan.* Az oltáshoz Rakonitzból 120 katonát rendeltek ki. A tűz elharapózott a szomszéd Kircz községre is, a hol szintén elpusztított néhány házat.

— **Nagy Lajos morganatikus házassága.** Ha Ferencz Ferdinánd morganatikus házasságának párját akarjuk keresni a magyar történelemben, egészen az Anjouk koráig kell visszamenünk. Akkor, a XIV-ik században, kétszer történt meg az, hogy egy magyar király feleséget vett magának és megkoronáztatta, noha a mai fogalmak szerint nem volt „ebenbürtig.” Az Anjouk örököse, Zsigmond talán meg is bánta, hogy Mária halála után egyik hűbéresének, Zilli grófnak leányát vette nőül. Egészen más volt Nagy Lajosnak Kotromanics Erzsébettel, Kotromanics István horvát bán leányával kötött frigyé. A királyi pár viszonya valóságos királyi idill, mely annál kellemesebben hat rájuk, mivel olyan időben esik, amikor folyton hangzott az országban a fegyverek lámaja s amikor a házasságokat inkább kötötték politikából, mint valaha. Hiszen Nagy Lajos első házasságát, melyet a morva örgróf leányával, Margittal kötött, a politika határozta el már akkor, mikor a cseh királynak ez az unokája még a bölcsőben feküdt. Margit királynő tizenhatéves korában pestisben halt el és öt évvel később Nagy Lajos másodsor nőült, de most szíve vonalmát követte.

Bosznia ügyeit Magyarországnak ez aranykorában Kotromanics István bán vezette. Szép leánya, Erzsébet a bobováci várban tartózkodott, mikor Dusan szerb czár a bosnyákokat éppen ebben a várban szorongatta. A fiatal hölgyet nem akarták kitenni esetleges veszedelmeknek s evégből Budára vitték, ahol a királyi udvarban csakhamar körülrajongták szépségeért és kedveségeért. Mikor a lovagias király fáradalmas harcaiból pihenőre hazatért, meglátta Kotromanics Erzsébetet — és 1353. június 20-án nőül vette. Az esküvőt gyorsan tartották meg, még mielőtt a pápától a szükséges dispencziót kikérték volna, noha szükség lett volna rá, mert Kotromanics Erzsébet negyedik ízben rokona volt a királyi háznak. De a pápa megadta a dispencziót utól g is. Lajos király és Erzsébet a legboldogabb házasságban éltek, boldogságukat csak az zavarta, hogy a házasságnak nem lett fiugyermeke és a királyné csak leányokat szült férjének. Ez fájdalmasan érintette Nagy Lajost, mert első házasságából sem született fia és már arra is gondolt, hogy elválk nejétől. Ugy is volt, hogy a királyné kolostorba vonul s a király már el is kísérte oda, de az utolsó pillanatban mégis

megdöntötte a dolgot mindketten s továbbra is együtt éltek Nagy Lajosnak 1382. szeptember 10-én bekövetkezett haláláig. Kotromanics Erzsébetet, mint tudjuk, Novigradban ölték meg a tót lázadók.

— **Nem jó Mikalákán csósznek lenni.** Két éve volt már annak, hogy *Mikalaka* határában egy csósz meggyilkolva találtak. A nyomban megindított és hosszasan elhúzódott vizsgálat azonban eredménytelen maradt s a tettes mai napig ismeretlen. Tegnap megint baja esett egy mikalakai csósznek. *Gróza* Nikuláje csósz ugyanis elfogott két lovat a tilosban és beakarta vinni a községbe, hogy egyuttal jelent tegyen és a kárt megbecsültesse. Alig indult el, szembe jött a lovak gazdája, *Szakács* Pável mikalakai lakos, a ki lovait el akarta venni a csósztól. Dulakodás támadt köztük és Szakács az öreg csószt úgy földhöz verte, hogy annak két bordája eltört. Szakács ellen megindították az eljárást.

— **Felismert halott.** Budapesten tegnap a Baross-utca és Mária-utca sarkán hirtelen elhalt egy ember. Az illetőt ma délelőtt hozzátartozói a törvényszéki orvostani intézetben felismerték. *Tóth* József a neve, kecséri születésű 60 éves ács volt. Valószínűleg szívszélhűdés ölte meg.

— **Egy szobrász életéből.** Most leplezték le a híres hollandi festő, Franz Hals szobrát s ez alkalommal feleleveníti róla egy amsterdami újság a következő anekdotát:

Hals negyvenéves volt a történet idején. Eppen baráti társaságban mulatott, amikor sürgősen hazahívták. Egy fiatal idegen várta, aki mentegatózódott, bocsánatot kért alkalmatlankodásáért, azután elmondotta, hogy átutazóban lévén, meg akarta látogatni a művészt, akinek híre messze földön ismeretes, végre pedig arra kérte, hogy fesse meg az arczképét, de lehetőleg azonnal, mert még azon nap el kell utaznia. Hals, akinek megtetszett az értelmes, megnyerő modoru, csinos fiatalember, szívesen teljesítette a furcsa kérést és rögtönösen munkába fogott. Nagyon hamar elkészült vele, hiszen ismeretes, minő virtuóz gyorsasággal festett. A fiatal ember erre odalépett a képhez, tisztelete jeléül meghajolt, ezután hangsúlyozással mondta Halsnak:

— Oh, hiszen nem is olyan nehéz dolog a festés. Azt hiszem, ha megpróbálnám, sikerülne nekem is. Nem volna hajlandó, kedves mester, modellnek ülni egy kissé?

Hals, aki naiv elbizakodottságnak tulajdonította a furcsa ötletet, mosolyogva engedelmeskedett. De mekkora volt meglepődése, azt látván, hogy a fiatal ember bámulatos avatottsággal és gyorsan forgatja a festés szerszámaival. Óra is alig telt belé és készen volt a kép. A hűledező Hals bámulva ismerte el, hogy hasonlatosság dolgában tökéletes a kép.

— Egyetlenegy ember van csak a világon, aki így tud festeni — kiáltotta álmétkodva — s ez az ember Van Dyck.

— Az az uri ember jómagam, — egészítette ki a szót a fiatal ember és meghajolt a mester előtt. Azután szerényen megjegyezte:

— Ime, ezt tanultam öntől két óra alatt.

— **Uszó nyaralók divatosak** most Angliában. Egész családok nyaralnak ott most a vizen. Amint nálunk a hegyvidékeken, vagy egyebütt hűsölnek az emberek, úgy ott a Themsén hajókból összerótt házikókban nyaral a tehetősebb néposztály. Butorok nagyon kis számban vannak. A hajók igen csinosak és izlésesen vannak felszerelve.

— **Rablótámadás az utcán.** Vakmerő rablótámadás történt Szegeden tegnap virradóra. Egy elzúllott iparossegéd, akit tegnap *Durecz-Kosper* Ignác személyében le is tartóztatott a rendőrség, a város közepén megrabolt egy embert. Homokot szórt a szemébe és ugyanakkor kitepte annak zsebéből az aranylánczot az órával együtt és megfutamodott. Ugyancsak tegnap még egy rablást követett el az elfogott gonosztevő. A Rudolf-téren rabolt ki egy szegény házalót, aki a munkában kifáradva, aludni akart a csendes, néptelen téren. Megtámadta az alvó embert és elvette tőle minden pénzét. A rablót elfogták és átadták az ügyészségnek.

— **A marólug.** *Németh* Francziska zalatái szül. 20 éves cseléd ma reggel Budapesten a Dávid-utca 8. sz. a. levő házban marólugot

ivott. Bevitték a Rókus-kórházba. Tettét azért követte el, mert megcsalta a vőlegénye.

— **Katonazene a Kass-vendéglőben.** A cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara holnap *szombaton*, este Kass-Testvérek vendéglőjében belépti-díj mellett nagy hangversenyt rendez, válogatott műsorral.

— **Mindennemű cikkek** bevásárlásánál a helyi piac épp oly előnyököt tud nyújtani, mint akár-mely nagyváros. Ma az alkalmi és egyéb ajándékokat hozzuk szóba, a midőn a vásárló közönség különös figyelmébe ajánljuk *Porter* Vilmos koronás áruházát Aradon, az Andrássy-téren, a Központi szálloda épületében. Mindenki szívesen keresi fel azt a pompás áruházat, mely rendkívül olcsó árak mellett olyan sokat tud nyújtani a legváltozatosabb luxus, nipp, porcelán, üveg, kinaezüst, bőr és egyéb ajándéktárgyakban.

— **Halál az utcán.** *Farkas* József margitai szül. 41 éves napszámos, ma reggel Budapesten a Kazinczy-utca 8. sz. a. levő ház előtt összeesett, s rövid idő múlva meghalt. Bevittek a honczoló intézetbe.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Czellővő színházi kritikusok.

A stuttgarti Vilmos-színházban egy fiatal ember rálött a színpadon játszó szubrettre, Sacur kisasszonyra. Mikor tettének okát kérdezték tőle, azt mondta, hogy a lövéssel *kritikát gyakorolt*.

Hogy az illető fiatal embernek mennyire volt igaza, nem tudjuk, mert nem láttuk Sacur kisasszony játékát, de így a távolból is megítélhetjük, hogy az ifju kritikus egy kissé szigorú volt. Ezért ítéletet fog felette mondani az esküdszék, de (ha ugyan fel nem mentik) az a büszke öntudattal mehet a börtönbe, hogy a kritikának eddig ismeretlen, új formáját találta fel. *Sarcey*, *Keszler* József, *Carolus* hosszú kritikusi multjuk alatt nem értek el ilyen hatást, mint a mi fiatal emberünk, bár ez utóbbi kritikája *nem volt találó*: amennyiben a lövés nem érte a szubrettet.

Égyszóval új kritikai irány előtt állunk, mely szokatlan. Majd ha követői támadnak s — ami valószínű — megalakul ez az új kritikai iskola, a közönség és a színészek is megszokják ezt az ítélkezést. Bizonyára meg fogják szokni s egészen mindennapi esetek lesznek a jövő kritikájából vett alábbi szemelvények.

A *Szulamit* előadásán történt. A tenorista, ki előtte való napon erősen lumpolt, rekedt, korhely hangon énekelte a *Kohl Nidre* Egy-szerre feláll a *Szókimondó Ujság* kritikusa s a buldog revolverét, melyet rendesen látcsőül szokot használni a tenorista bal térdkalácsának irányítva elsüti. A kritikus, ki már tizenkét éve ült a bírálói székben s számos kritikát gyakorolt, pontosan eltalálta a célbavett térdkalácsot. A tenorista fájdalmas magas czében tört ki, azután ájultan összerogyott. Nyomban a közkórházba szállították. Állapota aggasztó.

Verebélyi ur a színház hősszerelmese tartotta jutalomjátékát, mely alkalmat nem tartotta elég méltónak arra, hogy szerepét egyszerű valahára megtanulja. A nagy szerelmi jelenetnél negyedszer halat szott már a sugó hangja, s ő még mindig szótlanul térdelt *Viola* kisasszony előtt. Méltó felháborodásában szaladt fel ekkor *Kohn* ur az esti lap nyári kritikusa és az ő szokott kiméletlenül igazságos modo-

rával huzta ki stíléjét s a másik pillanatban a hősszerelmes szíven szurva, holtan bukott le az orkeszterbe. Itt, az ilyen alkalmakra készen tartott zsákba tették s bedobták a Marosba. A jelenet hatását szépen fokozták az ujonnan be-rendezett hatásvilágítás változó színei.

Zord Brunó ur a minap elhunyt kritikus emlékiratai között érdekes adatokat találunk arról, hogy miképen lett belőle műtész. 19. év nyarán történt, hogy az *Esthajnali Ujság* szerkesztőségének öreg kritikusat szomorú eset érte. A jobb szemén, melylyel olyan biztosan célzott a színpadra, szürke jhályog nőtt. Így ott kellett hagynia bírálói székét s a szerkesztő új ember után nézett. Eppen ez időben történt, hogy *Zord* ur, ki akkor még szegkovács volt, a Pernyávi Lövölde és Magyar nyelv Terjesztő Egylet népnünpélyén három mozsárlövés díját vitte el. Másnap személyesen kereste fel az *E. U.* szerkesztője és szép fizetéssel szerződtette a lapjához kritikusnak. Azóta országos hírnévre tett szert. Többek között ő volt az, aki azt a kombinált gyorstüzelő puskát találta fel, melylyel az egész színházi karszemélyzetet egy pillanat alatt meg lehetett semmisíteni. Ez a puská a kritikai irodalomnak nagy lendületet adott.

A színészek és színésznők ezek után pán-czélingben fognak fellépni a színpadon s a színpadi csillagok titkos imádói ezután a primadonna vasbordájú füzőjéről s pánccél harisnyakötőjéről fognak ábrándozni.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Hamis pénz olcsó pénzért.** *Templom Kirchner* Endre különös módon akart magának vagyont szerezni. Bejárta a vidéki jobbmodu parasztságokat és nagy titokban előadta nekik, hogy ő hamis pénzgyártókkal áll összeköttetésben, a kiktől rendkívül poton áron tömérdek hamis pénzt lehet szerezni. Az együgyü emberek léprementek s kisebb-nagyobb összegeket fizettek a csalónak, a ki a felvett pénzzel megszökött és többet a parasztok felé sem nézett. A budapesti törvényszék csalás miatt *másfél évi börtönt* szabott ki az ügyes csalóra, mit a tábla *2 esztendőre* emelt fel. A kuria szüneti tanácsa ma *Szeghed* Ignác biró előadása alapján, megerősítette a tábla ítéletét.

NAPIREND.

Július 14. Szombat. Róm. kath. naptár: Bonaventura. — Protostáns naptár: Bonaventura. — Izraelita naptár: Sabbat. Dalak. — Görög-keleti naptár (július 1.): Kő. — A nap két 4 óra 2 perczkor, nyugszik 7 óra 37 perczkor. A hold két 8 óra 30 perczkor, nyugszik 6 óra 21 perczkor. **Időjárás.** Légnomás reggel 7 órakor 756.3 milliméter, délután 2 órakor 756.3 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 15.0, délután 2 órakor C° + 23.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, ködös, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 18 milliméter zivattal és viharral.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Helyenkent csapadék, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosay-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Július 14. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a gainai csúcsra. — Körállatorvosválasztás Csermón. — Gözgépközlelők és kánfűtők vizsgálata.

Július 15. Az aradi hentesek kölcsönös kárbitosító szövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor (Ipartestület.) — Az aradi kerékpárklub kirándulása Magyarádra. — Az oratórium-egylet rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 órakor (Schreyer-konzervatórium.)

Július 22. Az aradi és aradmegyei közép- és kis-kereskedők társulatának közgyűlése délután 2 órakor (Kereskedelmi- és iparkamara.)

Július 28. Jegyzőválasztás Medgyes-Egyházán. **Augusztus 15.** Tisztiorvosválasztás Eleken. **Szeptember 12—13.** Országos pinczergyűlés Aradon.

Vigalmi naptár:

Július 14. Az aradi tánczkedvelő ifjúság táncvigalma (Sarló-utca 3. szám.)

Július 15. Az aradi dalegylet népnünpélye (Városliget.) — Az aradi szabómunkások szakegyletének júliá-lisa (Csálai erdő.) — Hangverseny és táncvigalom Gyorokon. — Az aradi iparosíjak önképző- és betegsegélyző egyletének mükedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Uj-Arad, Martini-vendéglő.)

Július 22. Az aradi cigányzenészek egyrészenek júliá-lisa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnünpélye (Városliget.)

KÜLÖNFÉLÉK.

□ Mértékletesség.

— Mr. De Graft, ugy-e bár mértékletes férfiú?
— Nagyon. Soha sem láttam inni, hacsak más valaki nem fizetett.

□ **Az arcz ránczai.** Az ember arczára ránczot vet az élet; a legelső ránczok a szemek külső sarkán jelennek meg és azt jelzik, hogy a harminczötök életév lefolyt. Előbb kiképződhetik az orrtól fölött függőleges, mély barázda, mely erős szellemi munkára, mély gondolkodásra vall. Nőknél az orrtól a szájszögletekig levonuló mélyedéspár szellemre mutat. A fölső szemhéjak ránczai, valamint a homlokon képződő ives barázdák kiállott lelki küzdelmének mutatói. A magasabb kort a fülek mellé illeszkedő ránczok jelzik. Mikor a festők ezeket elhagyják s a fotografok elsimitják, szépitik ugyan az ember arczát, de elveszik a jellemző vonásait, tehát hamisítanak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

A szép remények, a jó terméskilátások sokat vesztek értékükből, de helyébe bekövetkezett a gazda busulása, ki termését a szabad ég alatt az esős időben veszni látja és a megmaradt aratás nyirkos buzát fog adni. A mennyiség nem fog annyit veszíteni, mint a *minőség*.

A jó buza ritka, tehát drága lesz.

Ma nem is volt heti piac, mindössze néhány kocsi buza került forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

I-ső minőségű buza 6.50—6.60.

Középmínőségű buza 6.40.

Tengeri 5.20—5.30.

Rozs névleges jegyzés 5.70.

Arpa névleges jegyzés 5.20.

Zab névleges jegyzés 4.50.

Az irányzat lanyha.

S z e s z ü z i e t.

— Július 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. július 13.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	96.25
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	91.—
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	100.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	99.80
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.75
Magyar italmegváltási kötvény	98.35
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papírjárdék	97.25
Osztrák járdék ezüst	97.—
Osztrák járdék arany	96.25
Koronajárdék	96.75
1860-iki Államsorsajegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1750.—
Magyar hitelbank részevény	696.50
Osztrák hitelintézet részevény	675.25
Osztrák-magyar államvasut	662.50
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.30
Német birodalmi márka	118.55
London	242.40
Páris	96.50

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 13.

Délitőzsde. A buzaárakat kielégítő, vételkedv gyöngé. Lanyha iránzat mellett 9000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonane-műek közül tengeri ártartó, rozs nyugodt, repce szilárd, a többi forgalom nélkül. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.74—7.75
Rozs októberre	6.79—6.80
Zab októberre	5.23—5.24
Tengeri júliusra	5.86—5.87
Tengeri augusztusra	5.82—5.83
Tengeri 1901. májusra	4.78—4.79
Repce augusztusra	13.40—13.50

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.72—7.73
Rozs októberre	6.78—6.79
Zab októberre	5.84—5.85
Tengeri júliusra	5.24—5.25
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	697.—
Leszámitolóbank részvény	459.—
Rima-Murányi vasmű részvény	527.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	661.50
Közuti vasút	591.—
Városi villamos vasút részvény	301.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 89—90 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 94—95 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 93—94 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 93—94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 94—95 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93—94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 92—93 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az élethez páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Julius 10-én volt készlet 43757 darab, július 11-én főlhajtattott 434 darab, július 11-én elszállítottak 470 darab, július 12-én maradt készletben 43721 darab. Üzlet: Kissé kellemesebb.

REGÉNY-CSARNOK.

Modern Ophélie.

— Regény. —

Fordította: Liptai Imre.

[3]

(Folytatás.)

A szorgalmas, lelkiismeretes Gundurow, aki mindenben éppen ellentéte volt Ásaninnak, daczára tanulmányainak, mindez ideig nem tudott semmit sem felmutatni és minden, amit megszerzett magának, egyetlen barátja volt. Épp most tért vissza Pétervárról, egy keserű csalódásának a színhelyéről. Régi vágya volt ugyanis, hogy Törökországot beutazva, tanulmányozhassa a szláv népet. Ezért egy kérvényt adott be a filológiai fakultáson, hogy tanulmányutjára engedélyt és utlevelet kaphasson. A folyamodványt azonban visszautasították azzal a széljegyzettel, hogy Pétervártól Kamcsatkáig elegendő tere van a szláv nemzetiségek tanulmányozására.

Ez ellen a tilalom ellen ismételtén fölvette a küzdelmet, de sikert nem ért el rokonainak minden beavatkozása daczára. Mindig visszautasították, míg végre egy gazdag nagybátyjának erélyes felszólítására, — aki szemrehányásokat tett neki, hogy kompromitálja veszedelmes ideáival, — végkép lemondott erről a tervéről.

Már Moszkvában meghallotta, hogy néneje Iwanowna Zsófia nyári tartózkodásra Szasino-

ba megy és miután nagyon vágyódott, hogy rokonait visszláthassa, elhatározta, hogy szintén elutazik és ott hagyta a nagy várost anélkül, hogy ismerőseitől és barátaitól búcsút vett volna. Egy szép napon aztán egészen váratlanul betoppant nála Ásanin és a természetében rejlő fesztelenséggel beinvitálta magát Gundurow postakocsijába és arra kérte Sergiust, hogy vigye el Sztizkoe-be, amely csak husz versztyüre van Szasinótól. Utközben aztán találékony agyában megszületett az ötlet, hogy rábeszéli Gundurowot, hogy a Sztizkoe kastély élvezeteiben részt vegyen. Ezzel gondolta legkönnyebben eloszlatni barátjának nyomott kedélyhangulatát.

— Tehát el van határozva, hogy kiszállsz velem Sztizkoe-ben? Ott bemutatlak és néhány nap múlva, vagy legrosszabb esetben néhány hét múlva, alakítani fogod a dán herceget Remélem most már nem vonakodol? Te, mondhatom neked, hogy a színház remek és a közönség valóban előkelő. . . . No, meg az menyei, ideális Ophélie! Tehát éljen az öröm! Vesszen az öröm! Ki kell használni, élvezni muszáj az életet!

És tul csapongó jó kedvében a fiatal bohém belekezdett az ismert diák nótába:

Gaudeamus igitur
Juvenesdum sumus.

— Ugy-e, ez már tetszik neked is komám! — kiáltott, amikor a kocsis, egy fiatal fekete szemű paraszt gyerek, mosolyogva visszatekintett, — jól van, de tudod-e mit jelent? Örüljünk az életnek addig, amíg fiatalok vagyunk?

A nagy kerekek dübörögve haladtak az új kövezeten és kis idő múlva a lovak befordultak a kastélyhoz vezető fasorba.

MÁSODIK FEJEZET.

Miután a kocsi fölkapaszkodott egy kis lejtőn, megállt és az utosok kiszálltak a bejáratnál, egy márvány oroszlán ásitózó, tátott álkapczája tárult eléjük. A szobor talapzatán a Sastunow család réz czimére volt elhelyezve.

Minden új volt és nagyon kétes látványt nyújtottak a riktó színek és a szabálytalan vonalak.

— Nézze már kérem ezt a vadállatot, — mondá a kocsis, miközben a lovait a zárt vasajtó előtt megállította.

— Milyen rossz izlés, — jegyezte meg Gundurow, tekintetét szintén a kőoroszlánra irányítva.

De ijedten hagyta abba a csodálkozást, mert előtte állt egy szikár, magastermetű férfi hosszú kabátban és nagy karimájú kalapban. Az ismeretlen élénk mozdulatai és alig szürkűlő haja, de különösen nagy szemének a tüze, elárulták, hogy még nincs tul az ötvenen.

Az illető megállt a fiatal emberek előtt és jól eső mosolylyal figyelte Gundurowot, ajkai pedig, mintha azt mondták volna: Mennyire igazad van!

— Wassihewits Sarion herceg! — kiáltott Ásanin, kalapját tiszteletteljesen megemelve és gyorsan kiugrott a kocsiból. Engedje meg exczellenciád, hogy bemutathassam utitársamat és legjobb barátomat.

— Sergius Michailovits Gundurowot, ugy-e bár? — mondá a herceg, kezét nyújtva a fiatal embernek. Őnt már nagyon várja Iwanowna néneje, tudom, — tette hozzá, miközben barátságos tekintettel vizsgálta a fiatal embert.

— Exczellenciád talán találkozott vele? — kérde Sergius csodálkozva:

— Igen, amint meghallottam, hogy Szasino-ba érkezett, rögtön meglátogattam. Nagyon szeretem és tisztellem az ön nagynénjét. Konstantinowna Aglaé hercegnő nagyon boldog lesz, hogy ön megérkezett, — mondta aztán Ásanin felé fordulva, — mert ön úgy tudom, legfőbb támasza az ő színházi terveinek.

— Bocsnátot kérek, de ezt el kell háritani magamról. Én csak megindítottam a dolgot, a legfőbb felelősség Walkowszky vállain nyugszik. Szabad kérdezniem fenség, hogy viseli magát a mi barátunk. Gyakran látta őt?

A herceg mosolygott.

— Az asztalnál szoktam vele találkozni, azon tul csak nagy ritkán. Egész nap a színházban van és mázol, fest. diszit életre-halálra.

— Tisztára fanatikus, — mondá Ásanin mosolyogva.

— Igen, — mondá a herceg komolyan; és ez dicséretre méltó tulajdonság, csak tiszteletére válik egy embernek. . . . Iwanowna Zsófia elmondta nekem, hogy ön csalódottan hagyta ott Pétervárat, — folytatta Gundurowhoz fordulva olyan tekintettel, mely a fiatal embertől őszinteséget és nyíltságot követelt.

Gundurownak nem volt mit titkolnia és ezért néhány szóval megmagyarázta a helyzetét.

Mialatt a kastély udvarán áthaladtak, a herceg figyelmesen hallgatta a beszédét, anélkül, hogy ránézett volna és ajkán fájdalmas vonaglás mutatkozott.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Weisz Gyula utazó Bécs. — Weisz Emil utazó Bécs. — Pollák Lajos utazó Prosnitz. — Swoboda Alajos utazó Bécs. — Weisz Lipót utazó Temesvár. — Jakabsohn Nándor utazó Drezda. — Jakabfi Rezső kereskedő Petrosény. — Dr. Papp Oszkár ezreúorvos N.-Várad. — Kornveich Lipót utazó Bécs. — Hilfreich Emil utazó Grác. — Rosenstock Herman utazó Budapest. — Blum Gusztáv utazó Bécs. — Horn Henrik utazó Budweis. — Lang József utazó Budapest. — Milos jenő utazó Győr.

Vass szálloda. Buza István vendéglős Szeged. — Csicsáky József utazó Bécs. — Popovics János lelkész Konop. — Marcus János tanító Gyula. — Daul Tivadar tanító Erdőbég. — Buscan Demeter tanító Nadab. — Turk Miklós tanító Alvácza. — Joanescu János tanító Gyula. — Csorogár János tanító Ocsa. — Groza Tódor tanító Szirb. — Popovics Tódor tanító Banyesd. — Nikodin Traján tanító Brust. — Lenkuczta János tanító Bél. — Lupu Janku tanító Karaszto. — Delya Pál tanító Aranyág.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.08	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1900. évi július hó 14-én:

LURI-LURI

a három Mefisztó ürdögös mutatványai.

EZT MEGELŐZI:

A csepürágók.

Nagy operette 3 felvonásban, 4 képben. Irta: M. Ordonneau. Fordította: Makai Emil. Zenéjét: Louis Ganne.

SZEMÉLYEK:

Bertillac . . . Boda F.	Coradet . . . Szadai F.
André . . . Erczkövy K.	Brigadéros . . Czako V.
Pingouen . . . Gáthy K.	Marion . . . Rédey Sz.
Malikorne . . Fenyéri M.	Susanne . . . Felhő Rózs.
Bes Etiquette Hegyessi Gy.	Malicornené . Parlagi K.
Bernardin . . Hajnal D.	Bernardiné . Tolnayné.
Valengoujou . Andorffy P.	Du Libau . . Kalocsa R.
Korcsmáros . Nyílasi M.	Művésznő . . Turi M.

Kezdete 8 órakor.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.
27190. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés után, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárú raktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomás	1900. július
Budapest Dunapart	19-én
Fiume	19-en
Pécs	19-én
Szeged	20-án
Kassa	20-án
Debreczen	23-án
Kolozsvár	23-án
Csaba	23-án
Budapest Józsefv.	24-én
Kecskemét	24-én
Eszék	24-én
Szabadka	25-én
Zágráb	25-én
Pápa	25-én
Budapest ny. p. n.	26-án
Arad	26-án
Nagyvárad	26-án
Szatmár	30-án
Miskolcz göm. p. u.	30-án
Pozsony	30-án
Győr	31-én
Veszprém	31-én.

Budapest, 1900. július hó 1-én.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államv. zágrábi üzletv.

16381—1900. Zü. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a duaganici állomáson létesítendő épületek munkálataira.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott egy koronáért meg is szerezhetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi július hó 21-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I-só osztályánál (Ferencz József-tér 19. sz. I-só emelet) Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a duaganici állomáson létesítendő épületek munkáinak ellátására.” Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi július hó 20-án déli 12 óráig 1800, azaz egyezernyolcszáz korona bántpénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni. A bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jelzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bántpénzek térti vevénnyel adandók fel. Zágráb, 1900. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. Budapest-balp. üzletv.
23317/III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Nyitra állomáson létező vendéglő bérletére 1900. évi augusztus hó 1-től számítandó három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szabályszerűen bélyegzett s kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok f. évi július hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be lepecsételt borítékban az alulírt üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (I. em. 6.) következő címmel: „Ajánlat a nyitrai pályavendéglő bérletére 23317. számhoz.”

A ajánlattevő köteles az alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál f. évi július hó 19-én déli 12 óráig bántpénz fejében 300 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni. Bántpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe. A bántpénzről nyert pénztári elismervény nem csatolandó az ajánlathoz.

A bérletre vonatkozó feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. szám félemelet 12. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat kötelezőnek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül a megajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1900. július hó 30-án.

A budapest-balparti üzletvezetőség.

15057—1900.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi ministeriumnak 46511/1900. szám alatt kelt leirata alapján felhívjuk szőlős gazdáink figyelmét arra, hogy az oly kénpor küldeményekre, melyek kizárólag a liszt-harmat (Oidium) nevű szőlőbetegség ellen való védekezésre vannak rendelve és az országos magyar gazdasági egyesület, a magyar mezőgazdák szövetekezete, vagy valamely a rendeltetési hely szerint illetékes és erre feljogosított vármegye, illetve vidéki gazdasági egyesület továbbá törvényhatósági városok polgármesterei, Budapest székes főváros, illetőleg a kerületi előjárók, illetve a törvényhatósági közigazgatási bizottságok útján a vármegyei alispánok által kiállított igazolványok alapján kerülnek feladásra, a m. kir. államvasutak vonalain tetszés szerinti mennyiség feladásánál az a) osztály díjtétele vagyis ugyanazon viteldij kedvezmény lesz alkalmazandó, mely a philoxera és peronospora viticola ellen való védekezésre használt szénkéneg, kékgalicz, vasgalicz stb. küldeményekre az említett vonalokon a m. kir. államvasutakon érvényben levő helyi áru díjszabásban foglalt XIX. sz. kivételes díjszabás szerint rendszerezve van.

Arad, 1900. június hó 27.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak.

97186—900. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéreneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Szeged állomáson f. é. július hó 17-én d. e. 9 órakor.

Arad állomáson f. é. július hó 31-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Debreczenben.

14241—1900. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Debreczen állomásán 1901. évi márczius 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és — „ajánlat a m. kir. államvasutak Debreczen állomásán levő vendéglői üzlet bérletére” — felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1900. évi augusztus hó 1-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevénnyel nyújtandók be; és ugyanazon időpontig bántpénz fejében pedig 600 korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk. osztályában Tisza-palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt d. e. 8—12 délután 2—4 óráig megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Megjegyeztetik, hogy a jelenleg ideiglenes épületben elhelyezett vendéglői helyiségek és a vendéglős lakása 1902. évi augusztus 1-től az új felvételi épületben lesznek elhelyezve.

Debreczen, 1900. évi június hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

4958—1900. kh.

Hirdetmény.

Ismételten előfordult már azon eset, hogy sárkányozó gyermekek gondatlansága folytán a villamvilágítási sodronyok érintkezése következtében az olombiztosítók kiolvadtak és ez által nemcsak kár okoztatott hanem az utca világitás is akadályozva lett.

Ennélfogva a magán vagyon valamint a közérdek megvédése szempontjából a sárkányozást betiltom és figyelmeztetem a szülőket és tanoncokat tartó gazdákat, hogy gyermekeiknek illetve tanonczaiknak a sárkányozás meg ne engedjék mivel minden előforduló esetben ha serdületlen követi el a kihágást az 1879. évi XL. t. cz. 27. §-a alapján a szülőt, gyámot vagy gazdát szigoruan felelősségre vonni.

Arad, 1900. április hó 21.

Sarlot,
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

58284—900. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1900. évi augusztus hó 1-től, 1901. évi hó 31-ig illetőleg 1902. év végéig különféle méretű csiszolókorongokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, nevezetesen: Norton-féle, Vulcan-féle, nascos csiszolóból és carborundum anyagból készült csiszolókorongokra.

A kiírás tárgyát képező egyes méretű csiszolókorongokat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtó sz. ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenként egy koronás magy. kir. okmán: bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi július hó 31-ki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külszimmel látandó el:

„Ajánlat csiszolókorongok szállítására 58284—900. számhoz.”

Bántpénzüll az ajánlt áruk egy évi értékének 5%-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1900. évi július hó 30-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránaál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok bemutatása mellett állíthatnak ki, végül olyanok, melyek után bántpénz nem tétetett le, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. június hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.
17466—900./I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének kezelése alatt álló vonalokon az összes épületekben és mellékhelyiségekben levő patkányok és egerek teljes kiirtására ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

A feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A szerződés 1900. évi augusztus hó 1-től egy évre, vagyis 1901. évi július hó 31-éig köttetik.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és „Ajánlat a patkányok és egerek kiirtása tárgyában” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi július hó 14-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 80 azaz nyolcvan korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi július hó 13-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen letétektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérke-

zett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a megajánlott évi átlányösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1900. június hó 30-án.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Eleki járás főszolgabírájától.

3087—1900.

Pályázati hirdetmény.

A Medgyes-Egyházán szervezett önálló jegyzői állásnak választás utján való betöltésére határidőül folyó évi július hó 28-ik napjának d. e. 10 óráját Medgyes-Egyháza községéhez kitűzöm.

Felhívom ennél fogva a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ának előirt minősítést igazoló pályázati kérvényüket hozzám e hó 27-éig annyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Elek, 1900. évi július hó 12-én.

Jank János,
főszolgabíró.

2101

2315—1900. pm.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy az Arad szab. kir. városi legtöbb adót fizetők névjegyzéke az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. szakasza értelmében a folyó évi július 13-tól július hó 20-ig terjedő 8 napon át hivatalomban közszemlére kitétik, ahol azt az érdekeltek megtekinthetik, s az elleni felszólamlásai-katezen 8 nap alatt hozzám benyujthatják.

Aradon, 1900. július hó 11-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Magy. királyi államv. üzletv. Szegeden.

15711—1900. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak alólírott üzletvezetősége nyilvános pályázat utján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok-gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálatközben egyenruhát viselni tartoznak.

Az ezen hivatalnokok és hivatalnok-gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruhadarabok a következők:

1. Nyári zubbony.
2. Tavasz és őszi zubbony.
3. Téli zubbony.
4. Nyári nadrág, sötétkékes-szürke vagy drapp színű posztóból.
5. Tavasz és őszi nadrág.

6. Téli nadrág.
7. Tavasz és őszi felöltő.
8. Téli felöltő.
9. Nyári sapka.
10. Nyakra való.
11. Keztyű.
12. Karkötő.

Az 1—8 tét. alatt felemlített ruhadarabok készítéséhez megkívánható felső kelmék szállítása a magy. kir. államvasutak igazg. által biztosítva lévén, tartozik azon czég, ki az 1—8 tét. alatt felsorolt ruhadarabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges felső kelméket jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételekben megnevezett honi gyárban és árban beszerezni.

Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megszerezhetők az alólírott üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottan az ajánlattal együtt következő felirattal ellátva:

„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítése iránt 1900. évi július hó 17-ike déli 12 óráig az alólírott üzletvezetőséghez benyújtandók vagy posta utján beküldendők, hova is bánatpénzképen, mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni, 400 kor. készpénzben vagy értékpapirokban 1900. évi július hó 16-án déli 12 óráig beküldendő.

Az alólírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott egységárakra — szabadon választhasson és fogadhasson el.

A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Szeged.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

T. Cz.

Csupán egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)

Telefon 151. sz.

Aradi képviselő:
RÉVÉSZ NÁNDOR
Szabadság-tér 20.

Báll meghívók, hangulatkeltő színekben
Körlevelek, litografikus szépségben
Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
Számlák, praktikus rendszer szerint
Esküvői jelentések, meglepő választékban
Névjegyek, divatosak és secessióssak
Plakátok, az új század reklámjának megfelelően.
Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság
Olcsó árak
Diszkrét izlés